

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Юридичний факультет

І. В. ЗАЙЦЕВА-КАЛАУР

Інформаційне право

Практикум

навчально-методичні матеріали
для студентів вищих навчальних закладів
Рекомендовано Науково-методичною радою ЮФ

Тернопіль – 2017

Затверджено рішенням кафедри фінансово-економічної безпеки та інтелектуальної власності юридичного факультету ТНЕУ (протокол №7 від 23 лютого 2017 року)

Рекомендовано:

Науково-методичною комісією з права (протокол № 6 від 6 березня 2017 року)

Науково-методичною радою ЮФ (протокол № 6 від 7 березня 2017 року)

Рецензенти:

Примак В. Д. – д.ю.н., старший науковий співробітник лабораторії адаптації законодавства України до права ЄС відділу міжнародного приватного права і порівняльного правознавства НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України

Лукаевич І. С. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права і процесу юридичного факультету ТНЕУ

Зайцева-Калаур І. В. Інформаційне право. Практикум: навчально-методичні матеріали.– Тернопіль, 2017 – 55 с.

Навчально-методичні матеріали підготовлені з метою проведення практичних занять для студентів, які навчаються за напрямом підготовки «Право», при вивченні дисципліни «Інформаційне право».

У практикумі викладено програму курсу, плани семінарських занять, рекомендовану літературу до кожної з тем, ситуаційні завдання та тести, що в цілому допоможе опанувати курс інформаційного права.

© І.В. Зайцева-Калаур

Опанування навчального курсу «Інформаційне право» є важливим компонентом комплексної фахової підготовки фахівців, які будуть конкурентоздатними й готовими до викликів, породжених динамічним розвитком інформаційного суспільства та інформаційних технологій.

Головне завдання курсу "Інформаційне право" полягає у формуванні у студентів системи цілісних знань щодо дотримання, виконання та використання норм інформаційного законодавства, а особливо – цивільно-правових аспектів реалізації інформаційних прав, специфіки реалізації інформаційних прав у сфері особистих немайнових правовідносин, правовідносин інтелектуальної власності та правовідносин власності; вирішення теоретичних і практичних проблем захисту інформаційних прав передбаченими законодавством способами та засобами.

В результаті вивчення дисципліни "Інформаційне право" студенти повинні *знати*:

- Поняття та загальну характеристику інформаційного права;
- Інформаційне законодавство України;
- Підстави виникнення інформаційних правовідносин та їх елементи;
- Правове регулювання діяльності організацій ЗМІ;
- Правові механізми здійснення інформаційних прав;
- Правовий режим окремих видів інформації;
- Захист інформаційних прав та інформаційних відносин.

Практикум з курсу «Інформаційне право» включає: навчально-тематичний план для студентів денної та заочної форм навчання, зміст програми за темами, рекомендовані законодавчі і науково-літературні джерела, ситуаційні завдання та тести, глосарій, що дає можливість студентам глибше вивчити даний курс.

**Структура залікового кредиту дисципліни
«Інформаційне право»**

денна форма навчання / магістр

Назва теми	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Сутність, зміст та загальна характеристика інформаційного права. Інформаційні правовідносини.				
Тема 1: Сутність та зміст інформаційного права	2	1	10	0,5
Тема 2. Інформаційне законодавство України	2	1	10	0,5
Тема 3. Інформаційні правовідносини	4	2	10	1
Тема 4. Організації засобів масової інформації як суб'єкти цивільних інформаційних правовідносин	4	2	10	0,5
Тема 5. Правові механізми здійснення інформаційних прав	4	2	10	0,5
Змістовий модуль 2. Правовий режим окремих видів інформації. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин				
Тема 6. Право на науково-технічну інформацію	2	2	10	0,5
Тема 7. Правовий режим державної таємниці	4	2	20	0,5
Тема 8. Комерційна таємниця	4	2	10	0,5
Тема 9. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин	4	1	10	0,5
Разом	30	15	100	5

заочна форма навчання / магістр

	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1: Сутність та зміст інформаційного права	1	1	13
Тема 2. Інформаційне законодавство України	1	1	13
Тема 3. Інформаційні правовідносини	2	1	13
Тема 4. Організації засобів масової інформації як суб'єкти цивільних інформаційних правовідносин	2	1	13
Тема 5. Правові механізми здійснення інформаційних прав	1	2	13
Тема 6. Право на науково-технічну інформацію	1	1	13
Тема 7. Правовий режим державної таємниці	2	1	15
Тема 8. Комерційна таємниця	2	1	15
Тема 9. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин	2	1	16
Разом	14	12	124

денна форма навчання / спеціаліст

Назва теми	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Сутність, зміст та загальна характеристика інформаційного права. Інформаційні правовідносини.				
Тема 1: Сутність та зміст інформаційного права	2	2	6	0,5
Тема 2. Інформаційне законодавство України	2	2	6	0,5
Тема 3. Інформаційні правовідносини	4	4	6	1
Тема 4. Організації засобів масової інформації як суб'єкти цивільних інформаційних правовідносин	4	4	6	0,5
Тема 5. Правові механізми здійснення інформаційних прав	4	4	6	0,5
Змістовий модуль 2. Правовий режим окремих видів інформації. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин				
Тема 6. Право на науково-технічну інформацію	2	2	6	0,5
Тема 7. Правовий режим державної таємниці	4	4	6	1
Тема 8. Комерційна таємниця	4	4	6	1
Тема 9. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин	4	4	6	0,5
Разом	30	30	54	6

заочна форма навчання / спеціаліст

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1: Сутність та зміст інформаційного права	1	1	10
Тема 2. Інформаційне законодавство України	1	1	10
Тема 3. Інформаційні правовідносини	2	1	10
Тема 4. Організації засобів масової інформації як суб'єкти цивільних інформаційних правовідносин	2	1	10
Тема 5. Правові механізми здійснення інформаційних прав	1	2	10
Тема 6. Право на науково-технічну інформацію	1	1	10
Тема 7. Правовий режим державної таємниці	2	1	12
Тема 8. Комерційна таємниця	2	1	12
Тема 9. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин	2	1	10
Разом	14	12	94

денна форма навчання / магістр /магістерська програма інтелектуальна власність

Назва теми	Кількість годин			
	Лекції	Практичні	Самостій-	Індиві

		ні заняття	на робота	ду- альна робо та
Змістовий модуль 1. Сутність, зміст та загальна характеристика інформаційного права. Інформаційні правовідносини.				
Тема 1: Сутність та зміст інформаційного права	2	2	10	0,5
Тема 2. Інформаційне законодавство України	2	2	10	0,5
Тема 3. Інформаційні правовідносини	4	4	10	1
Тема 4. Організації засобів масової інформації як суб'єкти цивільних інформаційних правовідносин	4	4	10	0,5
Тема 5. Правові механізми здійснення інформаційних прав	4	4	10	0,5
Змістовий модуль 2. Правовий режим окремих видів інформації. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин				
Тема 6. Право на науково-технічну інформацію	2	2	10	0,5
Тема 7. Правовий режим державної таємниці	4	4	20	1
Тема 8. Комерційна таємниця	4	4	14	1
Тема 9. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин	4	4	10	0,5
Разом	30	30	114	6

заочна форма навчання // магістр /магістерська програма інтелектуальна власність

	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1: Сутність та зміст інформаційного права	2	1	16
Тема 2. Інформаційне законодавство України	4	1	16
Тема 3. Інформаційні правовідносини	2	1	16
Тема 4. Організації засобів масової інформації як суб'єкти цивільних інформаційних правовідносин	2	1	16
Тема 5. Правові механізми здійснення інформаційних прав	2	2	16
Тема 6. Право на науково-технічну інформацію	2	1	16
Тема 7. Правовий режим державної таємниці	2	1	18
Тема 8. Комерційна таємниця	2	1	18
Тема 9. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин	2	1	16
Разом	20	12	148

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ КУРСУ «ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО»

Тема 1. Сутність та зміст інформаційного права

Поняття інформаційного права. Об'єкт, предмет і методи інформаційного права. Основні принципи інформаційного права. Місце інформаційного права в юридичній науці. Міжгалузевий зв'язок інформаційного права. Структура науки і навчальної дисципліни «Інформаційне право».

Література:

1. Городов О.А. Основы информационного права России: Учебное пособие. – СПб., 2003. – 305 с.
2. Демкова Мар'яна, Фігель Марія. Інформація, як основа інформаційного суспільства: поняття та правове регулювання.// В матеріалах Круглого столу "Інформаційне право: стан та перспективи розвитку в Україні". – К., 2004. – 1 квітня.
3. Капіца М. Ю. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. М. Ю. Капіци: коло авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В.Т. Воробйов та ін. – К.: Видавничий дім «Слово». – 2006. -1104 с.
4. Копылов В.А. Информационное право: Учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юристъ, 2003. – 512 с.
5. Кохановська О.В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні [Текст]: дис. докт. юрид. наук: 12.00.03 / О.В. Кохановська.– Київ. – 2006.– 531 с.
6. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. В. Гриценко та ін. ; за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного та П. В. Мельника. – К. : Знання, 2004. – 274 с.
7. Рассолов М.М. Информационное право: Учебное пособие. – М., 1999. – 400 с.
8. Философский словарь / Под ред. И.Т. Фролова. – М.: Политиздат, 1987. – с. 278.
9. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. пос. – К.: Кондор, 2006. – с. 82.
10. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики) : монографія / В. С. Цимбалюк. — К. : Освіта України, 2010. — 388 с.

Тема 2. Інформаційне законодавство України

Сутність інформаційного законодавства. Нормативні акти у сфері інформаційних відносин. Проблеми розвитку та реформування інформаційного законодавства в період переходу до інформаційного суспільства. Інформаційне право та інформаційне законодавство.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року [Текст]. – К.: Українська Правнича Фундація, 1996. – 64 с.

2. Цивільний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 16 січня 2003 р. № 435-4 [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – Ст. 356.

3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. в редакції Закону від 13.01.2011р. № 2938-VI ([2938-17](#)) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2011.–№ 32.– Ст.313.

4. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.

5. Про телебачення і радіомовлення: Закон України в редакції Закону від 12.01.2006 р. № 3317 – (33-15) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 18. – Ст. 155.

6. Про інформаційні агентства: Закон України № 74/95 від 28 лютого 1995 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 13. – Ст. 83.

7. Про рекламу: Закон України в редакції Закону від 11 липня 2003 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 8. – Ст. 62.

8. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення: Закон України [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 48. – Ст. 296.

9. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23 вересня 1997 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 50. – Ст. 302.

10. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25.06.93 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №33. – Ст.345.

11. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 31.05.2005 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – №26. – Ст.347.

12. Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення: Закон України №485/97 від 18.07.1997 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 45. – Ст. 284.

13. Основи законодавства України про культуру: Закон України №2117-XII від 12 лютого 1992 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1992.– № 21.– Ст.294.

14. Про електронний цифровий підпис: Закон України №852-IV від 22.05.03 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2003.– №4.

15. Про авторське право і суміжні права: Закон України в редакції Закону від 11 липня 2001 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – Ст.214.

16. «Про доступ до публічної інформації» України в редакції Закону від 13.01.2011 р. № 2939-VI. // Відомості Верховної Ради України. – 2011.

17. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р.: набула чинності для України 25 грудня 1991 р. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.rada.kiev.ua

18. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів / ВО інтелектуальної власності; Конвенція, Міжнародний документ від 24.07.1971 р. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051.

19. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право / ВО інтелектуальної власності; Договір, Міжнародний документ від

20.12.1996 р. / [Електронний ресурс].– Режим доступу
http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770 .

20. Про затвердження Інструкції зі статистики заробітної плати: Наказ Держкомстату України від 13.01.2004 р. № 5 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>.

21. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати: Постанова Кабінет Міністрів України від 08.02.1995 р. № 100 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-п>

Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав / Постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2003 № 72 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-п>

23. Рекомендації щодо охорони та захисту авторського права у сфері діяльності засобів масової інформації / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.comin.kmu.gov.ua/control/.../article?art..>

24. Рекомендації щодо охорони та захисту прав організацій мовлення / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sips.gov.ua/ua/elucidation_questions.html

25. Рекомендації для телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги щодо публічного використання об'єктів авторського права і суміжних прав / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sips.gov.ua/ua/elucidation_questions.html

26. Директива 89/552/ЄЕС Ради Європейського Співтовариства від 3 жовтня 1989 року про координацію певних положень, визначених законами, підзаконними актами, та адміністративних заходів у державах-членах, що стосуються здійснення діяльності з телевізійного мовлення «Телебачення без кордонів» // Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2006.

27. Директива Ради 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 року про правову охорону комп'ютерних програм // Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. — С.686–692.

28. Директива Ради 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 року про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. — С.708–715.

29. Директива Європейського парламенту та Ради 96/9 ЄС від 11 березня 1996 року про правову охорону баз даних // Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. — С.716–724.

30. Директива Європейського Парламенту та Ради Європи 2010/13/ЄС від 10 березня 2010 року про узгодження певних положень, визначених законами, підзаконними актами та адміністративними положеннями у державах-членах

стосовно надання аудіовізуальних медіа послуг [Електронний ресурс].– Режим доступу [http:// medialaw.kiev.ua/laws/laws_inter](http://medialaw.kiev.ua/laws/laws_inter).

31. Директива Європейського парламенту та Ради 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 року про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві // Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіці: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. — С.725–741.

32. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід. Книга 1: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України. — К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2001. — С. 17-18.

33. Капіца М. Ю. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. М. Ю. Капіці: коло авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В.Т. Воробйов та ін. – К.: Видавничий дім «Слово». – 2006. -1104 с.

34. Керевер А. Европейская директива о гармонизации некоторых аспектов авторского права и смежных прав в информационном обществе / А. Керевер // Copyright Bulletin, January-March 2001. Unesco.

35. Кохановська О.В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні [Текст]: дис. докт. юрид. наук: 12.00.03 / О.В. Кохановська.– Київ. – 2006.– 531 с.

36. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики) : монографія / В. С. Цимбалюк. — К. : Освіта України, 2010. — 388 с.

Тема 3. Інформаційні правовідносини

Поняття інформаційних правовідносин. Підстави виникнення цивільних інформаційних правовідносин. Види інформаційних правовідносин. Суб'єктивний склад цивільних інформаційних правовідносин. Інформація як об'єкт інформаційних правовідносин. Види інформації. Зміст інформаційних правовідносин.

Література:

1. Цивільний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 16 січня 2003 р. № 435-4 [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – Ст. 356.

2. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. в редакції Закону від 13.01.2011р. № 2938-VI (2938-17) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2011.–№ 32.– Ст.313.

3. Копылов В.А. Информационное право : Вопросы теории и практики / В.А Копылов. – М., Юрист, 2003. – 623 с.

4. Копылов В.А. Информационное право. – М.: Юристъ, 2002 – 512 с.

5. Кохановська О.В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні [Текст]: дис. докт. юрид. наук: 12.00.03 / О.В. Кохановська.– Київ. – 2006.– 531 с.

6. Основи інформаційного права України: Навч. посіб. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. – К.: Знання, 2004. – с. 28-29.

7. Петров Є.В. Інформація як об'єкт цивільно-правових відносин [Текст]: дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / Є.В. Петров. - Харків.– 2003.– 206 с.

8. Шиверский А.А. Защита информации: проблемы теории и практики / А.А. Шиверський. – М.: Юристъ, 1996. – 112 с.

9. Семилетов С.И. Информация как особый нематериальный объект права / С.И. Семилетов // Государство и право. – 2000. – № 5. – С. 67-74.

Тема 4. Організації засобів масової інформації як суб'єкти цивільних інформаційних правовідносин

Легальні та доктринальні підходи до визначення поняття та видів ЗМІ. Діяльність журналістів, організацій ЗМІ та їх працівників. Організації ЗМІ як учасники правовідносин в сфері авторського права. Авторське право суб'єктів, що беруть участь в діяльності організації ЗМІ. Межі використання авторських творів журналістів організаціями ЗМІ.

Література:

1. Господарський кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2003, № 18, № 19 – 20, № 21 – 22. – Ст.144

2. Цивільний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 16 січня 2003 р. № 435-4 [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – Ст. 356.

3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. в редакції Закону від 13.01.2011р. № 2938-VI ([2938-17](#)) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2011.–№ 32.– Ст.313.

4. Про авторське право і суміжні права» Закон України в редакції Закону від 11 липня 2001 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – Ст.214.

5. Про пресу та інші засоби масової інформації: Закон Союзу Радянських Соціалістичних Республік від 12.06.1990 № 1552-I / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1552400-90>

6. Про телебачення і радіомовлення: Закон України в редакції Закону від 12.01.2006 р. № 3317 – (33-15) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 18. – Ст. 155.

7. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23 вересня 1997 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 50. – Ст. 302.

8. Про інформаційні агентства: Закон України № 74/95 від 28 лютого 1995 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 13. – Ст. 83.

9. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.

10. Рекомендації щодо охорони та захисту авторського права у сфері діяльності засобів масової інформації / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.comin.kmu.gov.ua/control/.../article?art..>

11. Постанови Кабінету Міністрів України «Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри

реєстраційних зборів» від 17 листопада 1997 р. № 1287 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>laws/show/1287-97-п>.

12. Постанова пленуму Вищого Господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» від 17. 10. 2012 р. № 12 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/v0012600-12>

13. Лист Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (держкомінформ) «Щодо роз'яснення правового статусу редакції ЗМІ» від 29.01.2003 р. № 380/6/5-2 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ua-info.biz/legal/basefe/ua-cmezit.htm>.

14. Бурлаков С. Ю. Кінематографічний твір як об'єкт права інтелектуальної власності [Текст]: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / С. Ю. Бурлаков /. – Харків, 2008.– 224 с.

15. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст]: 170 тис. слів. – К.: Ірпінь; ВТФ «Перун», 2001.– 1440 с.

16. Вознесенська О. А. Створення аудіовізуального ЗМІ як суб'єкта господарювання [Текст] / О. А. Вознесенська // Часопис Київського університету права. – №3. – 2011. – С.111-113.

17. Войцеховська А. Особисті авторські права та їх охорона за польським законом про авторське право і суміжні права [Текст] / А. Войцеховська // Інтелектуальна власність. – 2005. – № 2. – С. 22-25.

18. Ворошилов В. В. Журналистика и рынок: проблемы маркетинга и менеджмента средств массовой информации [Текст]: Моног. / В. В. Ворошилов / – С.Пб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 1997. – 234 с.

19. Гутиря І. І. Економіка засобів масової комунікації [Текст] / І. І. Гутиря / – К.: Інститут журналістики, 2002. – 120 с.

20. Гуревич С. М. Газета: вчера, сегодня, завтра [Текст]: Учеб. пособ. для вузов / С. М. Гуревич /. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 288 с.

21. Дюма Р. Литературная и художественная собственность. Авторское право Франции [Текст] Монография. Изд. 2-е. – М.: Международные отношения, 1993. – 383 с.

22. Інтерфакс-Україна. – / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uk.wikipedia.org/wiki/Інтерфакс-Україна>

23. Ермакова А. Р. Право интеллектуальной собственности в сфере периодической печати [Текст] / А. Р. Ермакова /. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2002.– 323 с.

24. Європейський Альянс інформаційних агентств – ЕАНА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.geografia.at.ua/index/...eana/0-660>

25. Кравчук О. Поняття та правовий статус засобів масової інформації в Україні [Текст] / О.Кравчук// Право України. – 2005. – №5. – с. 125-128.

26. Кравчук В. М. Соціально-правова природа юридичної особи [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Львів. нац. ун-т І. Франка. / В. М. Кравчук / – Л., 2000.– 16 с.

27. Комментарий к части четвертой Гражданского кодекса Российской Федерации (постатейный) [Текст] / Э. П. Гаврилов, В. Н. Еременко. – М.: издательство «Экзамен», 2009. – 978 с.

28. Коротюк О. В. Зразки нотаріальних документів: навч-практ. посіб. [Текст] / О. В. Коротюк /. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 416 с.

29. Лизанчук В. В. Радіожурналістика: засади функціонування [Текст]: Підручн. / В. В. Лизанчук / – Львів: ПАІС, 2000. – 366с.
30. Москаленко А. З. Теорія журналістики [Текст] / А. З. Москаленко /. – К.: Експрес-об'ява, 1998. – 336 с.
31. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців [Текст]: Монографія / За заг. ред. В. В. Луця. – Тернопіль, Підручники і посібники, 2007. – 256 с.
32. Панкеев И. А. Свободное использование произведений в журналистской деятельности / И. А. Панкеев // Право СМИ. – Выпуск №1. – 2012 г. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mediascope.ru/node/1017>
33. Письменницкий А. А. Взаимодействие государства и средств массовой информации [Текст]: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / А. А. Письменницкий / – Харьков, 1997. – 194 с.
34. Попова Т. Обов'язкова реєстрація онлайн-ЗМІ – може стати засобом тотального контролю Інтернету / Т. Попова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.inau.org.ua/170.1071.1.0.1.0.phtml>
35. Прохоров Е. П. Введение в теорию журналистики [Текст]: Учеб. пособ. / Е. П. Прохоров /. – М.: РИП-Холдинг, 1998. – С. 199.
36. Система средств массовой информации России [Текст]: Учебное пособие для вузов / Под ред. Я. Н. Засурского. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 259 с. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации [Текст]: [учеб. для вузов, 2-е изд., перераб. и доп.] / А. П. Сергеев. – М.: ТК Велби, 2004. – 752 с.
38. Тимофеев А. А. Цитирование новостей в печатных СМИ и интернет-изданиях: правовые аспекты / А. А. Тимофеев // Право СМИ. – Выпуск №1. – 2012 г. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mediascope.ru/node/1017>
39. Хаценков Г. Ф. Информационно-пропагандистская деятельность ТАСС (на материалах союзной информации ТАСС для советских газет, телевидения и радио 1976–1980 гг.) [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Г. Ф. Хаценков /. – М., 1982. – С.20.
40. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар [Текст]: У 2ч. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – Ч.1. – 692 с.
41. Чабаненко М. Коли спроможемося навести лад в інтернеті? / М. Чабаненко / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/media-suspilstvo/view/2009-02-13/43750>.
42. Шмарьова Т. Захист авторських прав: російська теорія й українська практика / Т. Шмарьова, В. Добринс / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/yuridichna...06.../63749>
43. Юридична енциклопедія [Текст]: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.», 1998. – Т. 2: Д - Й. – 744 с.

Тема 5. Правові механізми здійснення інформаційних прав

Поняття та зміст права на інформацію. Гарантії та принципи здійснення інформаційних прав. Форми реалізації інформаційних прав. Договори про передачу права на інформацію. Особливості реалізації інформаційних прав у сфері правовідносин інтелектуальної власності.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року [Текст]. – К.: Українська Правнича Фундація, 1996. – 64 с.
2. Цивільний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 16 січня 2003 р. № 435-4 [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – Ст. 356.
3. Про авторське право і суміжні права» Закон України в редакції Закону від 11 липня 2001 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – Ст.214.
4. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. в редакції Закону від 13.01.2011р. № 2938-VI (2938-17) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2011.–№ 32.– Ст.313.
5. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23 вересня 1997 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 50. – Ст. 302.
6. Про електронний цифровий підпис: Закон України №852-IV від 22.05.03 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2003.– №4.
7. Про рекламу: Закон України в редакції Закону від 11 липня 2003 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 8. – Ст. 62.
8. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав / Постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2003 № 72 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-п>
9. Про затвердження Інструкції зі статистики заробітної плати: Наказ Держкомстату України від 13.01.2004 р. № 5 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>.
- 10.Рекомендації щодо охорони та захисту авторського права у сфері діяльності засобів масової інформації / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.comin.kmu.gov.ua/control/.../article?art..>
- 11.Афанасьєва К. О. Договірні відносини у сфері діяльності організацій мовлення [Текст] / К. Афанасьєва // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2011. – №3. – С.27-34.
- 12.Брагинский, М. Непоименованные (безымянные) и смешанные договоры [Текст] / М. Брагинский // Хозяйство и право. – 2007. – № 9. – С. 36-79.
- 13.Гоголь Б. М. Цивільно-правове регулювання здійснення права на інформацію / Б. М. Гоголь // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 8. – С. 37–39.
- 14.Гоголь Б. М. Юридичні гарантії здійснення права на інформацію / Б. М. Гоголь // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. – 2008. – № 3. – С. 94–97.
- 15.Гражданское право : учебник / [под ред. О. Н. Садикова]. – М. : Юрид. фирма «КОНТРАКТ»: ИНФРА-М, 2006. – 493 с. – (Высшее образование).
- 16.Евдокимова В. Франшиза и договор коммерческой концессии в Гражданском кодексе Российской Федерации / В. Евдокимова // Хозяйство и право. – 1997. – № 12. – С. 113–120.
- 17.Зайцева-Калаур І.В. Окремі аспекти регулювання договірних відносин між організаціями ЗМІ та штатними авторами / І.В. Зайцева-Калаур // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2012.– №5(8).– С.104-109.

18. Коваль І. Ф. Право на деловую репутацию субъектов хозяйствования и его внесудебная защита от неправомерного использования : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Коваль Ирина Федоровна. – Донецк, 2005. – 208 с.

19. Коноваленко В. Авторське право у видавничій справі [Текст]: Практичний посібник для авторів, редакторів, видавців / В. Коноваленко / – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010.– 320 с.

20. Корчагина Н. П. Отдельные аспекты служебных произведений [Текст] / Н. П. Корчагина // Коллегия. – 2006. – №7. – С.44-47.

21. Кохановська О.В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні [Текст]: дис. докт. юрид. наук: 12.00.03 / О.В. Кохановська.– Київ. – 2006.– 531 с.

22. Лютикова П. До питання про правовий режим передачі інформації / П. Лютикова // Право України. – 2004. – № 1. – С. 129–132.

23. Невская М. А. Авторское право в издательском бизнесе и СМИ [Текст]: Практическое пособие / М. А. Невская, Е. Е. Сухарев, Е. Н. Тарасова /. – М.: Издательсько – торговая корпорация «Дашков и К», 2009.– 300с.

24. Огородов Д. В. Служебные объекты интеллектуальной собственности и смешанные договоры, заключаемые с работниками (соотношение гражданского и трудового права) [Текст] / Д. В. Огородов // Коллегия.– 2006.– №11 С.18-22.

25. Підпригора О. О. Законодавство України про інтелектуальну власність / Підпригора О. О. – Харків : Еспада, 1997. – 185 с.

26. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации [Текст] / А. П. Сергеев /. – М.: Проспект, 2001. – С. 281.

27. Цибульов П.М., Чеботарьов В.П., Зінов В.Г., Суїні Ю. Управління інтелектуальною власністю / За ред.. П.М. Цибульова: монографія.– К.: «К.І.С.», 2005.– 448с.

28. Якубівський І. Є. Ліцензійний договір за новим Цивільним кодексом України [Текст] / І. Є Якубівський // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2005. – Випуск 41. – С. 204-211.

29. Якубівський І.Є. Договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності за законодавством України [Текст] / І.Є Якубівський // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 8. – С.15-18.

Тема 6. Право на науково-технічну інформацію

Поняття науково-технічної інформації. Об'єкт та суб'єкти відносин у сфері науково-технічної . Правовий режим науково-технічної інформації. Національно система науково-технічної інформації. Науково-технічна інформації як об'єкт майнових відносин. Державна політика у сфері науково-технічної інформації.

Література:

1. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 1993 р., №33 // Відомості Верховної Ради (ВВР).– 1993.– №33, Ст.345.

2. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 13 грудня 1991 р. № 1977-ХІІ (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 12. – Ст. 165.

3. Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять службову інформацію. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 листопада 1998 р. № 1893 (із змінами від 01.11.2011р.) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show>.

4. Про інноваційну діяльність. Закон України від 04.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.

5. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 року №1906-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540.

6. Батова В. Аналіз вимог міжнародних договорів України у сфері наукового та науково-технічного співробітництва щодо забезпечення прав інтелектуальної власності в процесі здійснення зазначеної діяльності / В. Батова В. // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2011.– №4.– С.29-34.

7. Батова В. Питання інтелектуальної власності в договорах про науково-технічне співробітництво в Україні / В. Батова // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2011.– №5.– С.49-55.

8. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України [Текст]: У 2т. / За відповід. Ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця.– К.: Юрінком Інтер, 2005.– Т.2.– 1008 с.

9. Тверезенко О., Міндрул А. Загальні засади договірних відносин у сфері наукової та науково-технічної діяльності за законодавством України / О.Тверезенко, А. Міндрул // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009.– №1.– с.33-45.

Тема 7. Правовий режим державної таємниці

Державна таємниця як різновид таємної інформації. Види інформації, яка може бути віднесена до державної таємниці. Порядок віднесення інформації до державної таємниці. Державна політика щодо захисту державної таємниці. Організаційно-правові заходи охорони та захисту державної таємниці. Основні засади віднесення відомостей що містять ознаки державної таємниці до різних ступенів секретності.

Література:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. — № 30.– С. 141.

2. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. в редакції Закону від 13.01.2011р. № 2938-VI ([2938-17](#)) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2011.–№ 32.– Ст.313.

3. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 травня 1992 року № 2229-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.

4. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-XII. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.

5. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю: наказ Служби безпеки України від 12 серпня 2005 року № 440 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>.

6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.05.2001 р. 2341-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
8. Про порядок надання, переоформлення та скасування громадянам допуску до державної таємниці: Положення затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2001р. № 1601. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Про затвердження зобов'язання громадянина України у зв'язку з допуском до державної таємниці та анкети для оформлення допуску до державної таємниці: Наказ Служби безпеки України від 18.07.2001 р. № 190. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0753-01>.
10. Архипов О.С. Критерії визначення можливої шкоди національній безпеці України у разі розголошення інформації, що охороняється державою: Монографія / О.Є. Архипов, О.С. Муратов. – К: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2011.– 195 с.
11. Бантишев О. Державна таємниця як предмет злочину в Україні та деяких інших країнах / О. Бантишев, О. Шамара // Юридичний радник.– 2005.– № 5. – С. 75-78.
12. Бернадський Б.В. Історичні передумови нормативного закріплення відомостей, що становлять державну таємницю / Б.В. Бернадський // Інформаційна безпека людини, суспільства, держави. – 2013.– №2 (12).– С.87-91.
13. Божков І.І. Державна таємниця та система її охорони / Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні. – №4. – 2002. – С.7-10 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pnzzi.kpi.ua/4/04/p7.pdf>
14. Історія охорони державної таємниці в Україні / О.В.Ботвінкін, В.М.Шлапаченко, В.П.Ворожко, А.С.Пашков. – К. : Вид-во НА СБ України, 2008. – 155 с.
15. Леонов В. Охорона державної таємниці: міжнародний досвід / Б. Леонов // Україна – НАТО. – 2006. – №5. – С. 53-57.
16. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / А.М. Бойко [та ін.] ; за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – [9-те вид., переробл. та допов.]. – К. : Юридична думка, 2012. – 1316 с.
17. Оцінювання ефективності системи охорони державної таємниці :Монографія / О.Є. Архипов, І.Т. Бородавко, В.П. Ворожко. – К.: Вид-во НА СБ України, 2007. – 62 с.
18. Пастернак М.С. Процедура віднесення інформації до державної таємниці / М.С. Пастернак // Інформаційна безпека людини, суспільства, держави. – 2012.– №1 (8).– С. 88-94.
19. Шамсутдінов О.В. Кримінально-правова оцінка державної таємниці як предмета злочину / О.В. Шамсутдінов // Науковий вісник НА СБ України. –2002. – № 14- 15.– С. 281-290.
20. Шлапаченко В. М. Шляхи удосконалення нормативно-правового визначення державної таємниці / В.М. Шлапаченко // Інформаційна безпека людини, суспільства, держави. – 2013.– №3 (13).– С. 41-43.

Тема 8. Комерційна таємниця

Нормативно-правове регулювання охорони та захисту комерційної таємниці як особливого виду таємної інформації. Поняття, правова природа та ознаки комерційної таємниці. Об'єкти комерційної таємниці та суб'єкти права на комерційну таємницю. Співвідношення з поняттями ноу-хау, конфіденційна інформація, банківська таємниця. Механізм визначення переліку інформації, що становить комерційну таємницю. Перелік відомостей, що не можуть становити комерційну таємницю.

Література:

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – N 18; Відомості Верховної Ради України. – 2003. – N 19-20; Відомості Верховної Ради України. – 2003. – N 21-22. – ст. 144.
2. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – N 40; Відомості Верховної Ради України, . – 2003. – N 41; Відомості Верховної Ради України. – 2003. – N 42. – ст. 356.
3. Кодекс законів про працю України – К.: Видавничий дім «Скіф», 2007. – 112 с.
4. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. в редакції Закону від 13.01.2011р. № 2938-VI ([2938-17](#)) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2011.–№ 32.– Ст.313.
5. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001р. №2210 // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64. (Зі змін. та допов.).
6. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 4 лютого 1994 р. N 3929-XII [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 23. – ст. 161.
7. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці від 09 серпня 1993 року// Кабінет Міністрів України. № 611.
8. Андрощук Г. Институт коммерческой тайны в странах СНГ: правовой режим и защита / Г.О. Андрощук // XVII Международная научно-практическая конференция «Актуальные проблемы интеллектуальной собственности», Львов, 21-25 февраля 2011.-С. 224-241.
9. Андрощук Г О. Захист комерційної таємниці: методика розслідування злочинів / Г.О. Андрощук // Інтелектуальна власність. – 2008. – № 7. – С.21-33; №10. – С. 22-31; №11. – С. 21-33.
10. Виноградова Г., Шпак О. Деякі питання законодавчого забезпечення захисту комерційної таємниці / Г. Виноградова, О. Шпак // Юридичний журнал.– 2004.– №12 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: justinian.com.ua/author.php?id=552
11. Гончар И. Режим коммерческой тайны // Юридическая практика. – 2005. - № 40 (406).
12. Кохановська О. В. Правове регулювання у сфері інформаційних відносин: Монографія. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2001. – 212 с.
13. Князев С. Комерційна таємниця: особливості організаційно-правового впровадження / С. Князев // Юстиніан. – К. : 2006. – № 6. – С.5-12.
14. Носік Ю. Міжнародно-правова охорона комерційної таємниці // Право України. – 2004. - № 11. – С. 131-135.

15. Носік Ю.В. Підстави виникнення, зміни та припинення прав на комерційну таємницю в Україні // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2006. - № 1. – С. 86-94.
16. Носік Ю. В. Суб'єкти права на комерційну таємницю в Україні // Молодь у юридичній науці: Збірник тез Міжнародної наукової конференції молодих вчених “Четверті осінні юридичні читання” (21-22 жовтня 2005 року): У 3-х частинах: Частина друга: “Приватно-правові науки”. – Хмельницький: Видавництво хмельницького університету управління та права, 2005. – С. 216-219.
17. Сафаралиев Г.К., Бердашкевич А.П. Анализ правовой концепции режима коммерческой тайны / Г.К. Сафаралиев, А.П. Бердашкевич / «АКДИ Экономика и жизнь». – М., 2004, № 2-3 С. 11-17.
18. Сергеева О. Понятие и признаки коммерческой тайны // Юридическая практика. – 2000. - № 46 (152).
19. Сергеева О. Поняття та ознаки комерційної таємниці // Підприємництво, господарство і право. – 2001. - № 2. – С. 36 – 38.
20. Сляднева Г. О. Комерційна таємниця як вид інформації // Актуальні проблеми держави і права. – Одеса: Одеська національна юридична академія, Юридична література. – 2003. – Вип. 18. – С. 624-629.
21. Сляднева Г.О. Поняття та ознаки комерційної таємниці суб'єкта господарювання // Актуальні проблеми держави і права. – Одеса: Одеська національна юридична академія, Юридична література. – 2003. – Вип. 21. – С. 307 – 311.
22. Сляднева Г.О. Специфіка комерційної таємниці суб'єкта господарювання та її відокремлення від інших видів таємниць // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2004. - № 3. – С. 126-130.
23. Чікін С., Черненко В. Комерційна таємниця як об'єкт управління на підприємстві: дії правового характеру / С. Чікін, В. Черненко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2011. - № 4 (61). – с. 56-61.
24. Чікін С., Черненко В. Управління комерційною таємницею на підприємстві: дії організаційного, технічного та психологічного характеру / С. Чікін, В. Черненко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2011.– №5.– 56-64.

Тема 9. Захист інформаційних прав та інформаційних відносин

Гарантії захисту інформаційних прав. Цивільно-правові способи захисту інформаційних прав. Особливості захисту майнових та особистих немайнових інформаційних прав у різних сферах інформаційної діяльності. Відповідальність за порушення законодавства у сфері інформаційних відносин. Проблеми інформаційної безпеки і перспективи захисту інформаційних прав та інформаційних відносин у сучасному інформаційному суспільстві.

Література:

1. Загальна Декларація прав людини / ООН; Декларація, Міжнародний документ від 10. 12. 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/go/995_015

2. Цивільний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 16 січня 2003 р. № 435-4 [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – Ст. 356.
3. Цивільний кодекс Української РСР від 18 липня 1963 року [Текст] // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1963. – № 30. – Ст. 463.
4. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 09.01.2007 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2007. -. № 12, - Ст. 102.
5. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 // Відомості Верховної Ради України від 19.03.2004 - 2004 р., № 12, стаття 155.
6. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 04.02.1998 // Відомості Верховної Ради України від 17.07.1998 - 1998 р., № 27, стаття 182.
7. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України від 26.09.2003 - 2003 р. - № 39. - стаття 351.
8. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар [Текст]: У 2ч. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – Ч.1. – 692 с.
9. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав: Постанова Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 6 [Текст] // Вісник Верховного Суду України. – 2010.– № 6 від 18.06.2010 р.
10. Про судову практику в справах відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду від 31 березня 1995 року № 4 [Текст] // Постанови Пленуму Верховного Суду України із загальних питань судової діяльності та в цивільних справах / Верховний Суд України; за заг. ред. В.Т. Маляренка. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 352 с.
11. Архів ДААСП // Судове рішення № 2-48/2001 від 25 квітня 2001 року / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravo-media.at.ua/publ/7-1-0-20>
12. Антонюк О. І. Право учасників цивільних правовідносин на самозахист [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / О. І. Антонюк / – Харків, 2004. – 20 с.
13. Афанасьєва К. О. Захист авторських прав у суді [Текст] / К. О. Афанасьєва // Українське журналістикознавство. – 2003. – Т.11. – С. 29-30.
14. Бантишев О.Ф., Шамара О.В. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України (проблеми кваліфікації) : моногр. / О.Ф.Бантишев, О.В.Шамара – [2-е вид., перераб. та доп.]. – К. : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2010.– 168 с.
15. Бойченко А. Захист авторського права та суміжних прав в Інтернеті [Текст] / А. Бойченко // Інтелектуальна власність. – 2012.– № 7.– С.37-41.
16. Бойченко О.В. До проблеми забезпечення інформаційної безпеки України / О.В. Бойченко // Кримський юридичний вісник. – 2009. – Вип. 2 (6). – С. 48 – 54.
17. Грибанов В. П. Осуществление и защита гражданских прав. Изд. 2-е, стереотип [Текст] / В. П. Грибанов // . – М.: Статут. – 2001. – 411 с.
18. Дегтярев С. Л. Особенности рассмотрения дел о возмещении убытков. Гражданское судопроизводство: особенности рассмотрения отдельных категорий

дел [Текст]: учебно-практическое пособие / С. Л. Дегтярев /. – М.: Юрист, 2001. – 381 с.

19. Еннан Р. Особливості захисту прав інтелектуальної власності в Україні [Текст] / Р. Еннан // Інтелектуальна власність. – 2012. – №1. – С.39-48.

20. Иоффе О. С. Основы советского гражданского законодательства [Текст]. Ленинградский государственный университет им. А. А. Жданова / О. С. Иоффе, Ю. К. Толстой /. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1962. – 216 с.

21. Журналістка виграла справу в суді про порушення авторських прав / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intelvlas.com.ua/.../11703-zhurnalistk>

22. Зайцева-Калаур І.В. Організації засобів масової інформації як суб'єкти авторського права [Текст]: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.03 / І.В. Зайцева-Калаур // Київ.– 2013.– 199 с.

23. Кормич Б.А. Організаційно-правові основи політики інформаційної безпеки України: дис. ... доктора юр. Наук: 12.00.07 / Кормич Борис Анатолійович. – Одеса, 2004. – 427 с.

24. Кормич Б.А. Інформаційна безпека : організаційно-правові основи : навч. посібник / Б.А.Кормич. – К. : Кондор, 2008. –384 с.

25. Кохановська О.В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні [Текст]: дис. ...докт. юрид. наук: 12.00.03 / О.В. Кохановська.– Київ. – 2006.– 531 с.

26. Лащук Є. Інформація з обмеженим доступом як предмет злочину / Є. Лащук // Право України. – 2001. – № 3. – С. 75-78.

27. Ліпкан В.А., Діордіца І.В. Національна безпека України: кримінально-правова охорона : навч. посібник / В.А. Ліпкан, І.В. Діордіца. – К. : КНТ, 2007. – 292 с.

28. Луспенник Д. Д. Застосування новел ЦК і ЦПК України в судовій практиці. Серія «Судова практика» [Текст] / Д. Д. Луспенник /. – Харків: Харків юридичний, 2005. – 432с.

29. Матеріали рішень господарських судів / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.licasoft.com.ua/index.php/component/lica/...>

30. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців [Текст]: Монографія / За заг. ред. В. В. Луця. – Тернопіль, Підручники і посібники, 2007.– 256 с.

31. Стоякин Г. Я. Меры защиты в советском гражданском праве [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Г. Я. Стоякин /. – Свердловск, 1973. – 21 с.

32. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации [Текст]: [учеб. для вузов, 2-е изд., перераб. и доп.] / А. П. Сергеев. – М.: ТК Велби, 2004. – 752 с.

33. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту) [Текст]: Монографія / Відп. ред. ЯМ. Шевченко / Р. О. Стефанчук /. – К.: КНТ, 2008.

34. Цивільне право України [Текст]. Підручник у 2 - ох книгах. За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – Кн.1. – 720с.

35. Підпригора О. Реалізація захисту права інтелектуальної власності в Україні [Текст] / О. Підпригора, С. Кравченко, С. Теленик // Інтелектуальна власність. – 2003. – № 8. – С. 3-7.

36. Цивільне право України [Текст]: Навч. посібник / Ю. В. Білоусов, С. В. Лозінська, С. Д. Русу та ін. / За ред. Стефанчука Р.О. – К., 2004. – 448 с.

37. Судова справа № 1548/10 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua>.

38. Хавронюк М. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації / М. Хавронюк. К. : Юристконсули. – 2006. – 1048 с.

39. Шишка Р.Б. Охорона прав суб'єктів інтелектуальної власності у цивільному праві України [Текст]: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.03 / Шишка Р. Б. – Одеса. – 2004. – 468 с.

40. Штефан А. Цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав [Текст] / А. Штефан // Теорія і практика інтелектуальної власності. – № 2009. – №2. – С 41-51.

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. На закритому хімічному підприємстві, яке розташоване в межах міста і яке знаходиться поблизу від державного кордону, в результаті аварії стався викид шкідливих речовин в атмосферу. Міська адміністрація вжила необхідних заходів з евакуації громадян із заражених територій і запобігла витоку небажаної інформації про аварію. При цьому вона заборонила керівництву підприємства передавати вітчизняним та зарубіжним ЗМІ інформацію про масштаби аварії та відомості, що стосуються життя населених пунктів, які входять в зону досяжності поширення шкідливих речовин. Водночас адміністрація, приймаючи таке рішення, посилалася на закритість виробництва хімічного підприємства. Чи правомірні дії міської адміністрації з точки зору норм інформаційного права?

2. Журналісти А. і Г. газети «Факти» вирішили відвідати судове засідання міського суду у справі громадянина Куйдича, обвинуваченого в розкраданні предметів, що мають особливу історичну і художню цінність. Журналісти не були допущені до зали суду без будь-яких пояснень.

Чи порушені принципи правового регулювання у сфері інформації в цьому випадку?

3. Начальник управління Служби безпеки України Герасим дав інтерв'ю журналу «Час», в якому поділився досвідом роботи СБУ в сучасних умовах. Про виступ у пресі Герасима стало відомо керівництву СБУ і йому було оголошено догану за інтерв'ю в журналі без дозволу на те начальства. Останній розцінив це покарання як порушення його права на свободу слова та інформації.

Хто в цьому випадку правий?

4. Керівництво університету зажадало від усіх викладачів розмістити в мережі Інтернет свої фотографії та коротку інформацію про себе. Крім цього,

начальник університетського відділу АСУ розробив загальнодоступну базу даних «Контингент співробітників», з якої можна дізнатися посаду та дату народження кожного співробітника. На заперечення багатьох викладачів проти розміщення їх персональних даних в мережі Інтернет начальник відділу АСУ відповів. Що це питання узгоджено з керівником.

Чи порушено тут законодавство про поширення персональних даних через Інтернет-мережу?

5. Муніципальна інформаційна служба «Північний округ» і муніципальна газета «Наш край» самі підшукали партнерів у Бельгії і, підготувавши з ними проект договору про міжнародне інформаційне співробітництво, офіційно звернулися до свого куратора в українському Уряді, керівника департаменту

інформації Швецію з проханням дозволити їм самостійно брати участь у зазначених міжнародних контактах. Швець довго міркував, радився і у підсумку – заборонив інформаційній службі та газеті виходити на бельгійських колег, відповівши таким чином: «Участь муніципальних інформаційних структур і органів друку в міжнародному обміні заборонено».

Дайте правову оцінку діям керівника департаменту інформації.

6. Студент Інституту медіа права Захарків в ході написання дипломної роботи звернувся до бібліотеки навчального закладу з запитом – підібрати йому неопубліковані роботи та іншу інформацію, яка стосується діяльності Радянського інформаційного бюро і центральних газет у роки Великої Вітчизняної війни. В бібліотеці студенту відмовили в проханні, сказавши, що ці джерела знаходяться в спеціальному сховищі бібліотеки, до яких студенти не мають доступу. Останній поскаржився на працівників бібліотеки ректору університету, але і той відмовив йому, зауваживши, що подібна інформація підбирається лише в наукових цілях. Шелест написав скаргу до Міністерства освіти та науки України.

Чи правомірними є дії працівників бібліотеки з точки зору інформаційно-правових відносин?

7. Інженер-програміст Зозуля був прийнятий на роботу у підприємство «Бігус», де на нього поклалися функції оператора ЕОМ щодо введення норм чинного законодавства в інформаційні бази, які «Бігус» продавав на комерційній основі підприємствам легкої промисловості. У вільний від введення інформації час Микитину вдалося розробити і впровадити більш досконалий алгоритм обробки правової інформації в інформаційній базі, що помітно підвищило її цінність і призвело до отримання значного прибутку. Керівництво підприємства запропонувало преміювати Зозулю, а його розробку використовувати в ході реалізації модернізованої програми на вигідних комерційних умовах. Однак Зозуля заявив керівництву, що воно порушує його авторські права, і зажадав, щоб йому відраховували весь прибуток за використання його програмного продукту.

Як вирішити цей спір з позиції норм інформаційного права та законодавства про авторське право?

8. Журналіст Данилюк звернувся до адміністрації Хмельницької області з проханням надати йому документи, що містять докладні відомості про використання бюджетних коштів області за минулий рік. Йому в цьому проханні відмовили, посилаючись на те, що запитувана інформація є обмеженого доступу. Журналіст написав скаргу до Національної спілки журналістів України. Чи правий Данилюк? Дати інформаційно-правову оцінку позиції адміністрації області.

9. Видавнича група «Таймс» видала книгу з секретною медичною історією колишнього Президента Америки (зокрема, те, що він був хворий на рак і приховував це близько 10 років, перебуваючи на посаді президента). Книга вийшла через 9 днів після смерті президента. Сім'я подала позов до суду на видавничу групу «Таймс».

Яке рішення повинен винести суд і точки зору норм міжнародного інформаційного права?

10. Громадянка Малова М. звернулася до Міністерства охорони здоров'я за отриманням статистичних даних, наданих Міністерству закладами охорони здоров'я щодо стану захворюваності населення та поширення епідемії грипу протягом останнього тижня.

Розпорядник інформації повідомив запитувача, що дана інформація віднесена ним до інформації з обмеженим доступом, а тому не має можливості задовольнити цей запит.

Проаналізуйте ситуацію. Визначте коло інформаційних відносин та вкажіть правові підстави віднесення відомостей до інформації з обмеженим доступом. Чи правомірні дії розпорядника?

11. До банку «Аваль» звернувся працівник ДФС з вимогою надати йому інформацію про наявність у даному банку рахунків громадянина Бойко, оскільки він перевіряє інформацію, яку подав Бойко у декларації.

При розмові з працівником банку представник ДФС пред'явив службове посвідчення, надав копію паспорта і ідентифікаційного коду перевіряючого громадянина. Однак, працівник банку відмовився надати таку інформацію, мотивуючи це тим, що така інформація є банківською таємницею. Працівник ДФС обурився і сказав, що він реалізовує державну податкову політику і банк зобов'язаний виконати його вимогу.

Чи правомірні дії банку? Відповідь обґрунтуйте.

12. До банку «Аваль» звернувся громадянин Р. який перебуває у зареєстрованому шлюбі з громадянкою Т.

Працівнику банку він пред'явив письмове прохання надати інформацію про рух коштів та стан рахунку дружини, яка є фізичною особою

підприємцем. Своє прохання він мотивував тим, що вони спільно з дружиною вирішили взяти кредит на покупку автомобіля, а дружина здійснює підприємницьку діяльність і не повідомляє чоловіка про свої доходи. Р. не знає на який ризик він іде оформлюючи спільний кредит.

Працівник банку, вважаючи таку інформацію суттєвою, та враховуючи що громадянин Р. і громадянка Т. є подружжям надав інформацію про рух коштів і стан рахунку.

Чи правомірні дії працівника банку?

13. Кандидат у президенти України С. під час прямого ефіру висловив думку, що його опонент Т. не може бути Президентом, оскільки він не є християнином. Також, з використанням гіпербол та образливих слів охарактеризував віру та самого опонента Т., зазначивши, що таким не має місця не лише на державній службі, а й в самій державі.

Визначіть чи є дії кандидата С. правомірними і якими можуть бути дії опонента Т.

14. Громадянин Р. зарекомендував себе як сумлінний, чесний, порядний та відповідальний сільський голова. Також було відомо, що Р. не підтримував корупційну діяльність свого попередника С., про що Р. неодноразово наголошував під час своїх виступів, зазначаючи, що ганьба тим, хто спілкується з такими людьми як С.

Місцевою газетою було опубліковано фото та статтю, згідно змісту яких, Р. та С. перебувають у дружніх відносинах та неодноразово відпочивали разом. Р. зазначив, що це втручання в його особисте життя, та почав вимагати від редакції газети спростування інформації.

Охарактеризуйте правомірність вимог Р. та дії редакції місцевої газети.

15. Внаслідок журналістського розслідування журналіст газети «Свобода» Петров за попередньою перевіркою опублікував відомості, що за ствердженням одного з керівників органу місцевого самоврядування завдали шкоди його діловій репутації. Чи нестиме відповідальність журналіст та організація ЗМІ за опублікування такої інформації?

16. У телепрограмі «Наука», доктор біологічних наук, професор Джус заходився міркувати про вплив Чорнобильської аварії на здоров'я дітей, що проживають в ураженій 30-кілометровій зоні. Доповідач порадив людям, по можливості, покинути дану територію, а особливо вивезти дітей, оскільки станція продовжує диміти. Наступного дня після трансляції телепрограми, глави адміністрацій Чернігівської області України та Гомельської області Республіки Білорусь зажадали від керівництва каналу негайно спростувати брехливу інформацію, яка вводить в оману постраждале населення. Професор Джус категорично заперечив спростування оприлюдненої інформації, посилаючись на публікації в пресі та власні погляди.

Чи допущені в цьому випадку зловживання свободою масової

інформації? Чи може керівництво телеканалу спростувати інформацію без згоди Джуса?

17. Журналісти А. і З. з метою отримання матеріалу для газети вирішили відвідати відкрите засідання районного суду і зробити відеозйомку судового процесу. Через кілька хвилин після початку засідання голова суду, відчуваючи неприємні почуття до журналістів, зажадав, щоб вони покинули зал засідань суду. Журналісти обурилися, тому що засідання було відкритим. Однак під тиском обставин журналісти залишили зал засідань і вирішили оскаржити дії голови у вищестоящий суд.

Дайте правову оцінку діям судді? Чи мають право журналісти оскаржити дії судді у вищестоящий суд?

18. ТОВ редакції газети «Новий час» м. Харкова звернулося до арбітражного суду м. Харкова з позовом до ТОВ газети «Телескоп» м. Харкова про порушення майнових авторських прав і відшкодування суми в розмірі 20 тис. грн. Причиною стала обставина розміщення газетою «Телескоп» у мережі Інтернет матеріалів статті, що була опублікована в газеті «Новий час».

Чи можливе задоволення позовних вимог ТОВ «Новий час»?

19. Редакція «Української газети» звернулася з позовом до газети «Комсомольська правда». Редакція «Української газети» заявила, що на сайті «КП» були незаконно розміщені два інтерв'ю (міністра оборони РФ Анатолія Сердюкова і глави Слідчого комітету при прокуратурі Олександра Бастрикіна), а також лист-звернення мера Києва, раніше опубліковані на сторінках «УГ». Позов до суду представники «УГ» подали у вересні 2009 р., вони зажадали відшкодування матеріального збитку в результаті порушення виключних прав з боку «КП» в розмірі 15-и тисяч гривень.

Генеральний директор «Комсомольської правди» заявив з цього приводу, що його видання просто процитувало окремі фрагменти інтерв'ю, що дозволено ЦК. Обґрунтованість цієї заяви можна перевірити, зазирнувши на сайт «КП». Під час вихідного інтерв'ю (опублікованого в друкованій версії «УГ») Бастрикін відповів на 37-м питань, за обсягом інтерв'ю займає більше однієї газетної полоси. На сайті «КП» були наведені лише три відповіді чиновника загальним обсягом не більше п'яти абзаців середнього розміру. При цьому на початку матеріалу зазначено, що інтерв'ю дано саме «УГ», а в кінці – ще й гіперпосилання на інтернет-версію інтерв'ю на сайті «Української газети».

Проаналізуйте дану ситуацію посилаючись на норми ЦК України та Закону України «Про авторське право та суміжні права».

20. Шевченківський районний суд міста Києва проголосив рішення у дуже своєрідній, навіть прецедентній справі щодо захисту авторських прав. 7 рудня 2007 року, в Українському домі відбулась презентація виставки

російської фотохудожниці Катерини Рождественської. Для висвітлення події (себто, презентації) запросили представників засобів масової інформації, яким дозволили вільно здійснювати фото- і відеозйомку. На презентації була присутня сама авторка, яка охоче позувала поруч з експонатами майбутньої виставки.

У кінці січня 2008 року виставка завершила роботу, а навесні 2008-го медіахолдинг ТОВ «Еволюшен Медіа», кореспондент якого висвітлював подію презентації, отримав позов про захист авторських прав від імені Катерини Рождественської, в якому ставились вимоги стягнути компенсацію за нібито вчинене порушення авторського права та відшкодувати моральну шкоду. При цьому позивачка в особі свого представника не заперечувала, що презентаційний захід, який проходив в інтер'єрі майбутньої виставки, дозволялось знімати без будь-яких застережень і обмежень, але виставляти на сайті – ні.

Проаналізуйте ситуацію, що склалася.

21. ТОВ «Ньюс медіа-Рус» у судовому порядку вимагали стягнути з ВАТ «Телерадіокомпанія «Зірка » 5-ть тис. гривень компенсації за порушення виключних авторських прав. Позивач є власником виключних прав на аудіовізуальний твір «Через Джолі в Москві звільнений персонал готелю» (воно було опубліковано позивачем в електронному періодичному виданні Life в Мережі Інтернет). Судом апеляційної інстанції встановлено і підтверджено матеріалами справи те, що фрагмент аудіовізуального твору, виняткові права на які належить позивачу, загальною тривалістю 9-ть секунд, був показаний в інформаційній телепрограмі «Новини». При цьому аудіовізуальний твір було розміщено позивачем у вільному доступі на сайті lifenews.ru., і відповідач при його використанні вказав на джерело запозичення, зберігши логотип позивача Lifeshowbiz.

Як вирішити ситуацію, що склалася, посилаючись на норми національного законодавства.

22. Державний орган відмовився здійснити акредитацію журналістів у зв'язку з тим, що заявка на акредитацію від імені редакції – товариства з обмеженою відповідальністю, що має однакову назву з найменуванням газети, яку представляли журналісти, була підписана директором Товариства, а не головним редактором даної газети.

Чи має право державний орган вчинити таким чином, якщо відомо, що ім'я директора систематично подається у вихідних даних газети, яка випускається Товариством і він ухвалює остаточні рішення відносно її виробництва і випуску?

23. У програмі «За межами реальності», яка транслюється на телеканалі «Інтер», було показано сюжет розслідування справи про самогубство неповнолітньої дитини. В даному сюжеті ведучим та учасниками програми було вказано прізвище, ім'я, вік дитини, школу, в якій навчалась дівчинка,

місце проживання (будинок та квартира). Крім того, в сюжеті було продемонстровано фотографію дитини, розказано про останній день її життя та наведено міркування щодо причин самогубства дівчинки. Мати дівчинки не давала згоду редакції передачі на розповсюдження інформації про цю трагедію та звернулася до суду за захистом порушених прав.

Дайте правову оцінку ситуації.

24. Фірма замовила виробництво реклами художнику, який не санкціоновано використовував у ній фототвір, що є об'єктом авторських прав третьої особи.

Хто повинен нести відповідальність за порушення авторських прав, якщо відомо, що в договорі з виробником не обмовлялися його обов'язки і відповідальність за порушення прав третіх осіб, а фірма прийняла рекламний продукт у виробника і згодом розміщувала його на сторінках різних ЗМІ?

25. Видавництво "Сучасність", маючи намір видати збірник "Народне мистецтво", використало статті різних авторів, що публікувалися в періодичній пресі. Чи має видавництво укласти договори із цими авторами і на яких умовах. Відповідь мотивуйте, посилаючись на правові норми.

26. Підприємство «КЛАП» уклало договір з юридичною фірмою «Право» про впровадження в своєму юридичному відділі найсучасніших інформаційних систем. Юридична фірма встановила в банку названі системи, отримала обумовлену винагороду і, попередила банк про конфіденційність отриманих ним відомостей про системи. Керівник підприємства вирішив допомогти своєму брату – керуючому фірми «Прайс» і одного разу передав його ІТ-спеціалістам всю інформацію про нові системи. Дізнавшись про це, генеральний директор юридичної фірми «Право» подав позов до суду на підприємство «КЛАП» і зажадав відшкодування фірмі заподіяної шкоди за розголошення конфіденційних відомостей.

Чи порушені норми законодавства? Відповідь свою обґрунтуйте.

27. М. написав дванадцять пісень для музичного альбому. Відповідно до укладеної ним усної угоди із студією звукозапису „Каскад” остання виробила 4 тисячі CD-дисків із цими піснями, за що М. сплатив студії 25 000 грн. Крім того, власник студії заявив, що продаж дисків і наступні їх випуски М. має здійснювати тільки через студію.

Через кілька місяців М. почув в одній із радіопередач виконання однієї із своїх пісень, розміщених на диску. Він звернувся до радіо з приводу гонорару за використання його твору. Там йому пояснили, що диск із піснями і дозвіл на його використання в ефірі редакція радіо отримала від студії звукозапису „Каскад”, яка таким чином намагалась зробити рекламу пісням М.

Чи обґрунтовані вимоги студії звукозапису „Каскад”? Які права виникли у М. і студії „Каскад” у зв'язку з виробництвом дисків? Хто має право на реалізацію дисків, використання пісень, розміщених на них і на надання

права на їх використання (виконання)? Чи повинне радіо виплатити М. гонорар? Яка форма оформлення права на продаж дисків та виконання пісень може бути використана у даному випадку?

28. На території Перемишльського воєводства (Польща) було розпочате будівництво нафтопереробного комплексу, який за проектом повинен бути розташований у 26 км. від кордону з Україною.

Керівництво Львівської обласної державної адміністрації звернулося до влади Перемишльського воєводства із проханням повідомити про характер та призначення новобудови, технологічний цикл створюваного підприємства, та заходи, які вживатимуться польською стороною щодо запобігання можливим негативним наслідкам діяльності нафтопереробного терміналу.

Польське керівництво відмовилося надати інформацію, мотивуючи це тим, що, по-перше, таке будівництво є внутрішньою справою Республіки Польща, і ніхто не має права зазіхати на суверенітет держави; по-друге, така інформація носить характер комерційною таємниці, оскільки може бути використана всупереч економічним інтересам держави.

За роз'ясненнями Львівська обласна державна адміністрація звернулася до Міністерства закордонних справ України. Визначити коло суспільних правовідносин. Яке роз'яснення повинне бути надане?

29. До Шевченківського райсуду м. Києва звернувся гр. С. з позовом до одного з телевізійних каналів. С. на замовлення каналу написав музику до 9-и передач, але невдовзі його попросили переробити музику до двох передач. Автор не відмовив і пообіцяв згодом це зробити. Але несподівано почув свою музику з переробленою кінцівкою твору. Таким чином, йому «приписали» авторство переробленої частини твору. У всіх, звичайно, перероблений твір асоціювався саме з композитором С., а його колеги негативно оцінили переробку, яка ніякого відношення до С. не мала. Композитор вимагав припинити сповіщення переробленого твору, стягнути з відповідача компенсацію за моральну шкоду, опублікувати вибачення за допущені порушення авторських прав.

Проаналізуйте дану ситуацію.

30. Журналіст, до службових обов'язків якого входить підготовка текстових матеріалів, виконав фотографування. Результат його інтелектуальної діяльності (фотографія) складає інтерес для організації ЗМІ. Які права і кому належатимуть на створений об'єкт.

31. Журналіст подає до редакції статтю для опублікування в ЗМІ іменуючи себе автором запропонованого твору. Редактор, чи інший працівник ЗМІ, ознайомившись зі статтею, виявив ознаки плагіату.

Яку відповідальність можна застосувати до особи-порушника.

32. Хімічний комбінат м. Святогірська здійснив викид отруйних речовин у річку Сіверський Донець. Міська влада, отримавши від санепідемслужби міста відповідну інформацію, не оповістили громадян про небезпеку. У результаті купання в річці діти – шість хлопчиків і дві дівчинки – отримали серйозні шкірні захворювання.

Хто повинен нести відповідальність за приховування даної інформації?

33. У 2010 р. медіа холдингу «Ньюс Медіа», було відмовлено в позові про стягнення з «Першого каналу» 5-и тис. грн як компенсацію за порушення авторських прав. Предметом спору стало використання фотографії, права на які належали «Ньюс Медіа», в ефірі передачі «Пусть говорят». Зображення, що використовувалося для відеоряду програми, було раніше опубліковано на сайті lifenews.ru (матеріал від 13 вересня 2010 р. «Вбивцю на Bentley шукають по фотографії»). Проте, оцінивши представлені докази, суд прийшов до висновку про те, що спірна фотографія є роздруківкою з відеозапису камери зовнішнього спостереження, встановленої в під'їзді житлового будинку. Даний запис був отриманий від організації, що виробляє обслуговування даної камери. Чи є законодавчо обґрунтованим і справедливим рішення суду.

34. Фотохудожник А. створив фото для висвітлення позитивної ролі жінки у виробництві. На фото автор зафіксував працюючу в полі жінку. Жінка попередньо дала згоду на виготовлення такого фото. Воно вперше було опубліковано в газеті під назвою: «Жінка-фермер: виняток чи норма життя?» Згодом в одному з українських журналів з'явилося обрізане фото (зігнута жінка, поруч немає інших людей) зі зміненою назвою: «Спину звело». Фото супроводжувалося рекламним інтерв'ю про хвороби спини та коментуванням стану працюючої в полі жінки.

Чи порушені у даному випадку чийсь права? Якщо так, обґрунтуйте свою відповідь.

35. Журналіст Береза влаштувавшись на постійне місце роботи у газету «День» уклав трудовий договір та усно обумовив з редакцією порядок розподілу майнових авторських прав на створювані ним твори. Чи має право Береза на використання журналістських творів ним написаних? Чи будуть порушені права редакції у такому випадку?

36. Публіцист Сень надрукував у газеті «Факти» цікаву статтю під назвою «Цінність держави», в якій привів загальні відомості про державні запаси дорогоцінних металів і каменів, а також назвав розміри золотого запасу та валютних резервів України (інформацію він отримав від експерта Служби Безпеки України). Керівник відділу Служби Безпеки України, прочитавши в газеті статтю Сень і з'ясувавши, звідки він отримав інформацію, поставив перед своїм керівництвом питання про притягнення до відповідальності експерта за розголошення відомостей, які відносяться до державної таємниці.

Проаналізуйте цю ситуацію.

37. Громадянин Жаровський десять років тому, який допускався за формою один до відомостей, що становлять державну таємницю, і, що припинив трудові відносини з закритим науково-дослідницьким інститутом (НДІ) 6 років тому, звернувся до паспортно-візової служби з проханням на отримання закордонного паспорта і дозволом на виїзд з України до Великобританії. У видачі закордонного паспорта і дозволу на виїзд йому було відмовлено. Підставою для відмови є те, що відомості, до яких був свого часу допущений Жаровський, зберігають секретність. Останній вважає, що його права порушені і звернувся до колегії адвокатів за юридичною допомогою.

Вирішіть дану справу.

38. Проти журналістки Паньків, яка не пройшла процедуру допуску до відомостей, що становлять державну таємницю, було порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченим ст. 328 КК України.

Обставини справи зводилися до наступного.

Журналістка Паньків оприлюднила (опублікувала в газеті) закриті відомості про обсяги запасів у надрах стратегічного виду корисних копалин в Україні, отримані нею в ході інтерв'ю з високопоставленою особою з Мінекономрозвитку.

1. Чи є журналістка суб'єктом розголошення державної таємниці?

2. Чи є суб'єктом розголошення відомостей, що становлять державну таємницю посадова особа з Мінекономрозвитку, у функціональні обов'язки якого входить робота з такими відомостями?

3. Чи може журналістка бути притягнута до кримінальної відповідальності, якщо в ході інтерв'ю була попереджена з боку інтерв'юйованого, що відомості якими він ділиться не підлягають розповсюдженню в силу їх таємності?

4. Чи може журналістка бути притягнута до кримінальної відповідальності як співучасник злочину?

39. Інженер Д і К., виконуючи спільну науково-дослідну роботу створили нове технічне рішення. Співавтори мали допуск до відомостей, що становлять державну таємницю за другою формою. Повідомивши інститут, на базі якого реалізовувався проект про створений винахід і, не отримавши від інституту даних про подачу заявки, передачу права на службовий винахід і намір зберегти відомості про створений винахід у таємниці протягом 4-х місяців, співавтори прийняли рішення подати заявку на отримання патенту самостійно.

При розгляді заявки державним органом виконавчої влади з інтелектуальної власності було встановлено, що містяться в ній відомості, які складають державну таємницю.

1. Чи підлягає засекреченню заявка на винахід? Як можна вирішити дану

ситуацію?

40. Громадянин Лепкий, який має доступ до державної таємниці в сфері оборони держави, загубив диск, на якому зберігалися відомості, які становлять державну таємницю.

Проаналізуйте дії останнього та визначте міру відповідальності.

41. Керівник служби безпеки фірми «Мрія» склав для персоналу фірми інструкцію по роботі з документами, що становлять комерційну таємницю. Відповідно до цієї інструкції працівники фірми повинні були давати відповідну підписку про її нерозголошення, або це зобов'язання мало включатися в якості окремого пункту в трудову угоду того чи іншого працівника. Якщо відомості, що становлять комерційну таємницю, доводилося розголошувати своїм діловим партнерам або клієнтам фірми, то положення про нерозголошення таємниці обов'язково повинні були включатися у відповідні договори з учасниками правовідносин. З метою запобігання витоку комерційної інформації співробітникам фірми заборонялося передавати будь-яку інформацію правоохоронним органам; інформацію могли передавати лише керівник фірми і керівник служби безпеки. Також в інструкцію були введені положення, що дозволяють здійснювати фото- та кінозйомку службових та інших приміщень з письмового дозволу директора фірми «Мрія».

Дайте правову оцінку положень цієї інструкції з точки зору законодавства.

42. Громадянка А працювала 5 років на підприємстві "Простір" на посаді дизайнера. Враховуючи її досвід роботи та репутації, керівництво підприємства доручило А. займатися питаннями, які потребували доступу А. до комерційної інформації підприємства. За наказом генерального директора підприємства "Простір" на підставі "Положення про комерційну таємницю підприємства та правила її збереження" видав дозвіл на доступ до комерційної інформації. Оскільки система комерційної інформації підприємства "Простір" мала триступеневий рівень – "Комерційна таємниця – особливо важливо", "Комерційна таємниця – суворо конфіденційно", "Комерційна таємниця – конфіденційно", дозвіл на доступ передбачав право А. доступу до інформації "Комерційна таємниця – особливо важливо". Користуючись наявністю такого дозволу А. звернулася до відділу розробок з проханням надати їй певну необхідну їй інформацію, та отримала цю інформацію. Після цього випадку працівника відділу розробок було звільнено через те, що надана ним інформація відносилася до категорії Комерційна таємниця – конфіденційно та не може бути відкрита на підставі наданого дозволу. Крім того, стало відомо, що А. було звільнено з підприємства на якому вона працювала раніше на підставі розголошення нею комерційної інформації підприємства. Після цього керівництвом було відмінено наказ про доступ А. до комерційної інформації.

1. Дайте правову оцінку ситуації.
2. Чи має право доступу особа до іншого виду комерційної інформації, якій надано право доступу до комерційної інформації – особливо важливо?
3. Як змінилась би ситуація, якщо наказом керівництва не було зазначено різновид комерційної інформації до якого має доступ А.
4. Чи правомірне звільнення працівника, який надав інформацію?
5. Які підстави відзиву дозволу на доступ до комерційної інформації підприємства?

43. 08.03.2015 р. між ТОВ "Восток-сервіс" та НАК "Нафтогаз України" укладено договір № 6/07 підряду на будівництво метрологічного центру. Відповідно до п. 3.1 укладеного договору НАК "Нафтогаз України" (замовник) доручає, а ТОВ "Восток-сервіс" (підрядник) приймає на себе зобов'язання виконати на свій ризик власними та залученими силами і засобами роботи "під ключ" на об'єктах метрологічного центру, а саме: демонтажні, будівельні, монтажні, пусконаладжувальні роботи, що передбачені проектно-конструкторською документацією, розробку якої забезпечує підрядник; роботи по придбанню та шефмонтажу обладнання для метрологічного центру; необхідні науково-дослідні та конструкторські роботи для забезпечення передових технічних рішень в процесі будівництва.

Відповідно до п. 1.5. графіку виконання робіт та введення в експлуатацію 11 черги будівництва метрологічного центру визначено врегулювання правовідносин між позивачем та відповідачем щодо винаходів ноу-хау, застосованих при будівництві, ТОВ "Восток-сервіс" на адресу НАК "Нафтогаз України" направлено проект договору про Нерозповсюдження (збереження) комерційної таємниці. Умовами проекту передбачено, що позивач передав на підставі договору підряду №42 від 08.03.2015 року відповідачу інформацію, визначену основним договором і щодо якої позивачем встановлено у відповідності до Глави 46 Цивільного кодексу України режим комерційної таємниці, а саме проектно-кошторисну документацію (основний проект) на будівництво метрологічного центру. НАК "Нафтогаз України" відмовилась укласти договір про нерозповсюдження комерційної інформації. ТОВ "Восток-сервіс" звернулося до суду з позовом до НАК "Нафтогаз України" про спонукання до укладення договору про збереження (нерозповсюдження) комерційної інформації (конфіденційної інформації). Позивач зазначає, що також існує необхідність у призначенні судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності. Яке рішення повинен прийняти суд?

44. Підприємство К віднесло до комерційної інформації деякі інгредієнти, які входять до складу харчової продукції, яка ними виготовляється. Мотивуючи комерційною інформацією підприємство К. відмовляється надавати інформацію про ці інгредієнти споживачам (їх назву та особливості). При цьому положеннями ст. 5 Закону України "Про інформацію" передбачено право кожного на доступ до інформації, яка

стосується його прав та інтересів та положення Закону України "Про захист прав споживачів" передбачає право споживача на необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію (ч. 4 ст. 4).

1. Проаналізуйте дану ситуацію.

2. Як співвідносяться між собою нормативно-правові акти, що регулюють захист комерційної таємниці підприємства та права споживачів на доступ до інформації?

3. Чи правомірні дії підприємства К?

45. Заступник керівника центрального органу виконавчої влади, проаналізувавши створену в процесі діяльності документацію, прийняв рішення щодо віднесення даних відомостей до державної таємниці, про що підписав відповідний наказ.

Визначте порядок віднесення відомостей до державної таємниці. Чи правомірні дії даної посадової особи?

46. Компанія "Еко-Лайф" спеціалізується на розробці і виробництві приладів з очищення води. Компанія володіє декількома патентами на винаходи, а ряд її оригінальних розробок використовується в режимі комерційної таємниці. Найбільшим попитом у споживачів останні два роки користується прилад "Еко-П2", в якому використана унікальна технологія очищення води, яка не має світових аналогів. Беручи участь у міжнародній виставці, фахівці компанії "Еко-Лайф" виявили, що ТОВ "Прайм" на своєму стенді демонструє прилад з очищення води, який за своїми характеристиками дуже нагадує прилад "Еко-П2". Дослідження показало, що ТОВ "Прайм" використовувало у своєму приладі ту ж технологію очищення води, що і компанія "Екотон".

Чи порушені права компанії "Еко-Лайф" на комерційну таємницю? Які саме обставини потрібно з'ясувати? Вирішіть дану ситуацію.

47. М., працівник науково-дослідницького інституту України, з метою доопрацювати деякі наукові розрахунки, таємно виніс за межі інституту документи, що містять інформацію, яка становить державну таємницю. По дорозі додому він зайшов до магазину з метою зробити покупки, а машину залишив на стоянці біля магазину. Повернувшись приблизно через годину, він з'ясував, що з машини були викрадені магнітофон та портфель з документами.

Кваліфікуйте дії М.

48. Порушуючи інструкцію щодо зберігання державної таємниці, конструктор заводу Т. брав документи, що містили державну таємницю, для роботи з ними вдома. Одного разу, перебуваючи в стані сп'яніння, він загубив папку з такими документами. Громадянин С. підібрав папку і показала своєму синові. Ознайомившись зі змістом документів, останній відніс знахідку до міського управління СБУ.

Кваліфікуйте дії Т.

49. Позивач звернувся з позовом до суду до відповідача про відшкодування збитків завданих розголошенням відомостей, що складають комерційну таємницю, посилаючись на те, що одним з основних видів діяльності підприємства - є нанесення вакуумного покриття нітриду титану на підкладку листової нержавіючої сталі. У цій сфері ПП "НПФ "ЛАД", самостійно, досягло безперечної якості запропонованого продукту. На Приватному підприємстві "НПФ "ЛАД" на посаді інженера – системотехніка (електронщика) працював відповідач ОСОБА_1. На початку червня 2009 року між керівництвом Приватного підприємства "НПФ "ЛАД" та ОСОБА_1 виник конфлікт, не особистого характеру, останній звільнився із займаної посади за власним бажанням. Працівниками ПП "НПФ "ЛАД" на протязі тривалого часу самостійно, використовуючи власні розумові здібності, з урахуванням практичного досвіду "виводилась формула" технічних умов по нанесенню вакуумного покриття нітриду титану на підкладку листової нержавіючої сталі, про що свідчить документ ТУ У 28.5-22800793-001-2004 зареєстрований в Держспоживстандарті України, за N 001234 у книзі обліку N 025683601 від 30.06.2006 року. Для створення вищезазначених технічних умов, керівництвом ПП "НПФ "ЛАД" було залучено спеціалістів з відповідних галузей, які володіють необхідними знаннями. ОСОБА_1, не мав жодного відношення до створення технологічних умов по нанесенню вакуумного покриття нітриду титану на підкладку листової нержавіючої сталі, але мав доступ до зазначеної інформації. ОСОБА_1, не володіючи тонкощами технічного процесу, розробленого ПП "НПФ "ЛАД", щодо умов по нанесенню вакуумного покриття нітриду титану на підкладку листової нержавіючої сталі, користуючись лише інформацією, яка була ним зібрана та отримана в той час коли він працював на підприємстві, та фактично "створивши" ідентичне підприємство ТОВ "НПФ "ПОКРОВ" не може гарантувати якості товару, яке гарантує з урахуванням отриманих в процесі своєї інтелектуальної праці ПП "НПФ "ЛАД". Повідомляємо що будучи співробітником ПП "НПФ "ЛАД" гр. ОСОБА_1 підписав договір "Про нерозголошення комерційної таємниці", де зобов'язався на протязі п'яти років після звільнення, не розголошувати інформацію яку він отримував, та до якої мав доступ працюючи на ПП "НПФ "ЛАД". Проте, створивши ТОВ "НПФ "ПОКРОВ", відповідач істотно порушив умови підписаного договору.

Яке рішення по справі повинен винести суд.

50. Скласти проект захисту комерційної таємниці на підприємстві (на прикладі...):

1. Визначити дії правового характеру;
2. Визначити поетапно дії організаційного характеру.
3. Визначити дії психологічного та технічного характеру.

Для досягнення успіху реалізації проекту захисту треба визначити: що саме конкретно потрібно захищати, від кого захищати, коли, якими засобами;

хто здійснює організацію і забезпечення захисту; хто здійснює оцінку ефективності і достатності захисту; яка сума витрат використовується для захисту.

Системний підхід для розв'язання поставлених питань необхідно представити у вигляді чітко формалізованої методики «OPSEC» (Operation Security).

Як додатки оформити наступні документи:

- проект договору про нерозголошення комерційної таємниці;
- угода про конфіденційність з відвідувачами підприємства;
- службова записка з пропозицією віднесення інформації до комерційної таємниці.

51. Вам довірено організувати систему захисту комерційної таємниці фірми. Завдання:

1. Зазначте ваш підхід до вирішення вищезазначеного завдання.
2. Як впливає вихід інформації, яка складає комерційну таємницю на фінансово-економічне становище підприємства?
3. Надайте характеристику механізму захисту комерційної таємниці.
4. Які основні нормативно-правові акти України регулюють питання захисту комерційної таємниці підприємства?

52. Скласти проект Положення про комерційну таємницю підприємства із зазначеними прикладами комерційної таємниці.

53. Скласти проект договору про нерозголошення комерційної таємниці.

54. Визначте схематично порядок віднесення інформації до державної таємниці із зазначенням строку, протягом якого діє рішення про віднесення інформації до державної таємниці, та порядку засекречування інформації.

55. Скласти інформаційний лист-запит.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ РІВНЯ ЗНАНЬ

1. Інформація це:

- а) документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі
- б) документовані відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі
- в) товар

г) результати діяльності ЗМІ

2. Система інформаційного права як науки включає наступні частини:

- а) загальна та особлива
- б) основна та додаткова
- в) головна, допоміжна та спеціальна
- г) функціональна, теоретична і методологічна

3. Основними принципами інформаційних відносин є:

- а) гарантованість права на інформацію
- б) відкритість, доступність інформації та свобода її обміну
- в) об'єктивність, вірогідність інформації
- г) усі варіанти вірні

4. Інформаційна діяльність — це:

- а) сукупність дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави
- б) передбачені законодавцем правила поведження з інформацією
- в) реалізація правових норм, які регулюють відносини, що виникають внаслідок створення і використання творів науки, літератури та мистецтва
- г) сукупність основних напрямів і способів діяльності держави по одержанню, використанню, поширенню та зберіганню інформації

5. Інформаційні відносини поділяються на:

- а) квазіабсолютні
- б) відносні
- в) абсолютні
- г) усі варіанти вірні

6. Кожний учасник інформаційних відносин для забезпечення його прав, свобод і законних інтересів має право на одержання інформації про:

- а) діяльність органів державної влади
- б) діяльність органів місцевого і регіонального самоврядування та місцевої адміністрації
- в) те, що стосується його особисто
- г) усі варіанти вірні

7. Джерелами інформації є:

- а) документи та інші носії інформації, які являють собою матеріальні об'єкти, що зберігають інформацію
- б) повідомлення засобів масової інформації
- в) публічні виступи

г) усі варіанти вірні

8. Право на інформацію забезпечується:

а) обов'язком органів державної влади, а також органів місцевого і регіонального самоврядування інформувати про свою діяльність та прийняті рішення

б) здійсненням державного контролю за додержанням законодавства про інформацію

в) встановленням відповідальності за порушення законодавства про інформацію

г) усі варіанти вірні

9. Законодавче закріплення поняття інформації таке:

а) інформація – це документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі

б) це відомості про навколишній світ і процеси, що відбуваються в ньому;

в) інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

г) інший варіант відповіді.

10. Інформація це:

а) документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі

б) документовані відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі

в) товар

г) результати діяльності ЗМІ

11. Система інформаційного права як науки включає наступні частини:

а) загальна та особлива

б) основна та додаткова

в) головна, допоміжна та спеціальна

г) функціональна, теоретична і методологічна

12. Основними принципами інформаційних відносин є:

а) гарантованість права на інформацію

б) відкритість, доступність інформації та свобода її обміну

в) об'єктивність, вірогідність інформації

г) усі варіанти вірні

13. Інформаційна діяльність — це:

- а) сукупність дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави
- б) передбачені законодавцем правила поведінки з інформацією
- в) реалізація правових норм, які регулюють відносини, що виникають внаслідок створення і використання творів науки, літератури та мистецтва
- г) сукупність основних напрямів і способів діяльності держави по одержанню, використанню, поширенню та зберіганню інформації

14. Законодавче закріплення поняття інформації таке:

- а) інформація – це документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі
- б) це відомості про навколишній світ і процеси, що відбуваються в ньому;
- в) інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.
- г) інший варіант відповіді.

15. Закон, який закріплює право громадян України на інформацію та закладає правові основи інформаційної діяльності:

- а) Закон України „Про інформатизацію суспільства”
- б) Інформаційний кодекс
- в) Закон України „Про інформацію”
- г) інший варіант відповіді.

16. До основоположних міжнародних актів в сфері інформації відносять:

- а) Загальна декларація ООН прав людини 1948 року
- б) Конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950 року
- в) Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року
- г) усі варіанти вірні

17. Поряд із великою кількістю переваг, сучасне інформаційне законодавство України має ряд недоліків:

- а) існування значної кількості законів викликає суперечливе тлумачення та застосування на практиці норм, які регулюють споріднені відносини
- б) термінологічні неточності, різне тлумачення однакових за назвою та формою понять і категорій призводить до їх неоднозначного розуміння і застосування на практиці
- в) велика кількість законів та підзаконних нормативних актів у сфері інформаційних відносин ускладнює їх пошук, аналіз та узгодження для практичного застосування
- г) усі варіанти вірні

18. Нормативний акт(закон), що створює правові основи діяльності

друкованих засобів масової інформації (преси) в Україні:

- а) “Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів”
- б) “Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні”
- в) “Про видавничу справу”
- г) усі варіанти вірні

19. Державна інформаційна політика – це:

- а) комплекс взаємозв'язаних окремих завдань (проектів) інформатизації, спрямованих на реалізацію пріоритетних напрямів створення сучасної інформаційної інфраструктури України за рахунок концентрації та раціонального використання фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, виробничого і науково-технічного потенціалу держави, а також координації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності і громадян
- б) сукупність основних напрямів і способів діяльності держави з отримання, використання, поширення та зберігання інформації
- г) відкритість і загальнодоступність інформаційних ресурсів у межах конституційних прав і свобод та забезпечення охорони і захисту права власності на інформаційні ресурси
- г) свій варіант відповіді.

20. Доступ до публічної інформації здійснюється на принципах:

- а) вільного отримання та поширення інформації, крім обмежень, встановлених законом
- б) своєчасності одержання інформації будь-якого характеру
- в) рівноправності, незалежно від ознак раси, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак
- г) достовірності одержуваної інформації.

21. На стратегічному рівні організаційно-правової системи державного управління інформаційними ресурсами:

- а) здійснюється організаційне, нормативно-методичне забезпечення виконання законодавчих актів, політичних і політико-правових рішень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, координація і контроль за формуванням, використанням та захистом інформаційних ресурсів;
- б) забезпечується безпосереднє виконання законодавчих і нормативно-правових актів, порядку та правил формування, поширення, використання та захисту інформаційних ресурсів, здійснюється відомчий та територіальний контроль;
- в) визначаються національні інтереси та їх пріоритети в інформаційній сфері; формуються правові засади для побудови, розвитку системи національних

інформаційних ресурсів та управління цією системою; на підставі головної стратегічної цілі державної інформаційної політики щодо інформаційних ресурсів визначаються функції та їх раціональне розподілення між організаційними структурами, що створюються для досягнення стратегічних цілей; формуються основні правові й організаційні засади кадрового, фінансового, матеріально-технічного, інформаційного та інших видів стратегічного забезпечення системи управління національними інформаційними ресурсами; здійснюється стратегічне прогнозування розвитку інформаційної сфери та прийняття політичних і політико-правових рішень щодо удосконалення системи управління цією сферою.

г) запропонуйте свій варіант відповіді.

22. До таємної інформації належить:

- а) інформація, що містить відомості, які є державною та іншою, передбаченою законом, таємницею, розголошення якої завдає шкоди особі, суспільству і державі
- б) результат науково-технічної творчості
- в) комерційна таємниця
- г) відомості, якими володіють, користуються або розпоряджаються окремі фізичні чи юридичні особи і які поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов

23. Віднесення інформації у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку до державної таємниці, зміни ступеня секретності цієї інформації та її розсекречування здійснює:

- а) патентний повірений
- б) Голова СБУ
- в) Державний експерт з питань таємниць
- г) Президент України

24. Охорона державної таємниці включає:

- а) комплекс дій організаційного характеру керівника підприємства щодо неможливості вільного доступу до інформації
- б) комплекс організаційно-правових, інженерно-технічних, криптографічних та оперативних заходів, спрямованих на запобігання розголошенню інформації
- в) заборона поширення її засобами масової комунікації
- г) усі варіанти вірні

25. Строк, протягом якого діє рішення про віднесення інформації до державної таємниці “особливої важливості”:

- а) 25 років

- б) 30 років
- в) 5 років
- г) 12 місяців

26. В органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, що провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею, з метою розроблення та здійснення заходів щодо забезпечення режиму секретності, постійного контролю за їх додержанням створюються на правах окремих структурних підрозділів:

- а) управління захисту інформації
- б) контрольно-ревізійні органи
- в) відділи охорони порядку
- г) режимно-секретні органи

27. Державний експерт з питань таємниць під час виконання покладених на нього функцій зобов'язаний:

- а) брати участь у засіданнях державних експертів з питань таємниць
- б) надавати відповідний гриф секретності рішенням про віднесення інформації до державної таємниці та висновкам про скасування цих рішень залежно від важливості їх змісту
- в) розглядати пропозиції Служби безпеки України про віднесення інформації до державної таємниці, її розсекречення, проведення експертизи щодо визначення ступеня секретності відомостей, прийняття рішень у зв'язку із закінченням строку дії рішення про віднесення інформації до державної таємниці
- г) усі варіанти вірні

28. Основні організаційно-правові заходи щодо охорони державної таємниці полягають у тому, що з метою охорони державної таємниці впроваджуються:

- а) єдині вимоги до виготовлення, користування, збереження, передачі, транспортування та обліку матеріальних носіїв секретної інформації;
- б) дозвільний порядок провадження органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями діяльності, пов'язаної з державною таємницею;
- в) обмеження оприлюднення, передачі іншій державі або поширення іншим шляхом секретної інформації;
- г) усі відповіді вірні

29. До державної таємниці не належить інформація:

- а) про плани, обсяги та інші найважливіші характеристики добування, виробництва та реалізації окремих стратегічних видів сировини і продукції;
- б) про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, які сталися або можуть статися і загрожують безпеці громадян;

- в) операції, пов'язані зі зберіганням грошових знаків і цінних паперів;
- г) про використання транспорту, зв'язку, потужностей інших галузей та об'єктів інфраструктури держави в інтересах забезпечення її безпеки;

26. Допуск до державної таємниці:

- а) надання повноважною посадовою особою дозволу громадянину на ознайомлення з конкретною секретною інформацією та провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею;
- б) оформлення права громадянина на доступ до секретної інформації;
- в) категорія, яка характеризує важливість та обсяги відомостей, що становлять державну таємницю;
- г) процедура прийняття рішення про віднесення окремих посадових осіб до списку тих, хто має допуск до державної таємниці.

30. Доступ до державної таємниці:

- а) надання повноважною посадовою особою дозволу громадянину на ознайомлення з конкретною секретною інформацією та провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею;
- б) оформлення права громадянина на доступ до секретної інформації;
- в) категорія, яка характеризує важливість та обсяги відомостей, що становлять державну таємницю;
- г) процедура прийняття рішення про віднесення окремих посадових осіб до списку тих, хто має допуск до державної таємниці

31. Інформаційна безпека – це:

- а) стан захищеності потреб в інформації особи, суспільства й держави, при якому забезпечується їхнє існування та прогресивний розвиток незалежно від наявності внутрішніх і зовнішніх інформаційних загроз
- б) сукупність взаємозв'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій
- в) створення необхідних умов для забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією шляхом широкого використання інформаційних технологій
- г) свій варіант відповіді.

32. Захист інформації – це:

- а) комплекс відповідних гарантій держави щодо рівності прав доступу до інформації, неможливості обмеження прав особи щодо вибору форм, джерел одержання інформації тощо
- б) комплекс правових, організаційних, інформаційно-телекомунікаційних засобів і заходів, спрямованих на запобігання неправомірним діям щодо інформації

- в) забезпечення належного стану інформації та її носіїв
- г) задоволення інформаційних потреб будь-яких осіб, а також держави.

30. Що вважається порушеннями законних прав фізичних і юридичних осіб на володіння, користування та розпорядження інформацією, яка становить комерційну таємницю:

- а) необґрунтована відмова від надання відповідної інформації;
- б) надання інформації, що не відповідає дійсності;
- в) розголошення державної або іншої таємниці, що охороняється законом, особою, яка повинна зберігати цю таємницю;
- г) порушення порядку збереження інформації?

33. Отримання, використання, розголошення комерційної таємниці, а також конфіденційної інформації з метою заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця тягне за собою накладення штрафу:

- а) від дев'яти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) від дев'яти до вісімнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) від одного до дев'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- г) від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- д) залежно від розміру заподіяної шкоди.

34. Несанкціоноване втручання в роботу комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку, що призвело до витоку, втрати, підробки, блокування чи спотворення інформації, карається:

- а) штрафом у розмірі від шестисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) обмеженням волі на строк від двох до п'яти років;
- в) позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років;
- г) позбавленням волі на строк до трьох років та конфіскацією програмних і технічних засобів, за допомогою яких було вчинено несанкціоноване втручання, та які є власністю винної особи;

35. Що таке комплекс технічного захисту інформації?

- а) сукупність організаційних та інженерних заходів, призначених для захисту секретної інформації від витоку технічними каналами та спеціального впливу
- б) сукупність засобів криптографічного захисту інформації, необхідної ключової, нормативної, експлуатаційної, а також іншої документації (у тому числі такої, що визначає заходи безпеки), використання яких забезпечує належний рівень захищеності інформації, що обробляється, зберігається та (або) передається
- в) вид захисту, що реалізується за допомогою перетворень інформації з використанням спеціальних даних (ключових даних) з метою приховування

(або відновлення) змісту інформації, підтвердження її справжності, цілісності, авторства

г) сукупність організаційних та технічних заходів і правил, спрямованих на забезпечення режиму доступу та перебування на конкретному об'єкті

36. Найважливішим завдання режимно-секретних органів є:

а) максимально обмежувати коло осіб, які допускаються до державної таємниці;

б) Забезпечення надійного зберігання носіїв секретної інформації, а також всіх осіб, що мають відношення до державної таємниці;

в) проводити роз'яснювальну і виховну роботу серед осіб, що допущені до роботи з державною таємницею;

г) контролювати виконання вимог законів, нормативних документів, інструкцій, положень, правил і вказівок по забезпеченню збереження державної таємниці і режиму секретності всіма особами, що мають відношення до секретних робіт і документів.

37. РСО установ розміщуються:

а) в ізольованих службових приміщеннях, як правило, на верхніх поверхах, їх обладнання має відповідати встановленим нормам регламентуючих і рекомендаційних документів;

б) в ізольованих службових приміщеннях, як правило, на середніх поверхах, їх обладнання має відповідати встановленим нормам регламентуючих і рекомендаційних документів;

в) в ізольованих службових приміщеннях, як правило, на нижніх поверхах, їх обладнання має відповідати встановленим нормам регламентуючих і рекомендаційних документів;

г) в будь-яких приміщеннях підприємства.

38. Що таке доступ до комерційної таємниці?

а) дозвіл уповноваженої посадової особи на ознайомлення з конкретною конфіденційною інформацією співробітника, який має до неї допуск;

б) надання уповноваженою посадовою особою дозволу працівникові на ознайомлення з конкретною секретною інформацією й здійснення діяльності, пов'язаної з комерційною таємницею, відповідно до повноважень;

в) надання уповноваженою посадовою особою дозволу громадянину на ознайомлення з конкретною секретною інформацією й здійснення діяльності, пов'язаної з державною таємницею, цією посадовою особою відповідно до її службових повноважень;

розпорядчий напис на документі про право на ознайомлення з інформацією

г) інша відповідь.

39. Що таке допуск до комерційної таємниці?

а) письмове розпорядження керівника підприємства, що дає конкретному співробітнику право на ознайомлення або роботу з інформацією, яка

становить комерційну таємницю;

б) надання уповноваженою посадовою особою дозволу працівникові на ознайомлення з конкретною секретною інформацією й здійснення діяльності, пов'язаної з комерційною таємницею, відповідно до повноважень;

в) надання уповноваженою посадовою особою дозволу громадянину на ознайомлення з конкретною секретною інформацією й здійснення діяльності, пов'язаної з державною таємницею, цією посадовою особою відповідно до її службових повноважень;

г) розпорядчий напис на документі про право на ознайомлення з інформацією.

40. Які відомості можуть бути комерційною таємницею?

а) технічного характеру;

б) організаційного характеру;

в) комерційного та виробничого характеру;

г) всі відповіді вірні.

41. На підприємстві для збереження комерційної таємниці керівник повинен:

а) видати спеціальний наказ про введення "Переліку відомостей, які містять комерційну таємницю підприємства";

б) визначити заходи щодо охорони комерційної таємниці та коло відповідальних осіб, які мають доступ до інформації;

в) визначити вимоги до організації роботи з документами з грифом "Комерційна таємниця";

г) всі відповіді вірні.

42. На хімічному заводі сталася аварія, внаслідок якої відбулися значні викиди шкідливих хімічних речовин в атмосферу. Що має зробити керівництво заводу стосовно інформації, про катастрофу:

а) засекретити інформацію, щоб не було паніки;

б) довести до широкого загалу;

в) повідомити про це тільки вищестоящу організацію;

г) повідомити про це тільки працівників заводу.

43. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт створений за трудовим договором згідно Закону «Про авторське право та суміжні права» належить:

а) працівникові, який створив цей об'єкт;

б) юридичній або фізичній особі, у якій працює автор;

в) спільно працівникові, який створив цей об'єкт та юридичній або фізичній особі, у якій він працює;

г) всі відповіді вірні.

44. Договір комерційної концесії укладається у формі:

а) простій письмовій;

б) письмовій нотаріально посвідченій;

- в) письмовій та підлягає державній реєстрації;
- г) усній.

45. За обсягом прав ліцензії поділяються на:

- а) виключна;
- б) патентна;
- в) пакетна;
- г) особиста.

46. Основними видами ліцензійних платежів є:

- а) роялті;
- б) паушальний;
- в) комбінований;
- г) всі відповіді вірні.

47. Плагіат це :

- а) оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, що не є автором цього твору;
- б) оприлюднення (опублікування), повністю чужого твору під іменем особи, що не є автором цього твору;
- в) опублікування, відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження контрафактних примірників творів;
- г) оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору особою, що не є автором.

48. Відповідно до Закону України «Про інформацію» виділяють наступні види ЗМІ:

- а) друковані та аудіовізуальні;
- б) друковані, аудіо -, аудіовізуальні та електронні;
- в) друковані, Інтернет-видання, візуальні;
- г) друковані, аудіовізуальні та електронні.

49. Суб'єктом авторського права в сфері діяльності організацій друкованих ЗМІ, якому належить право на видання в цілому є:

- а) журналіст;
- б) упорядник видання;
- в) редакція;
- г) видавець.

50. Обмеження права на таємницю авторства може здійснюватись за рішенням:

- а) суду;
- б) редакції;
- в) видавництва;

г) таке право не підлягає обмеженню.

ГЛОСАРІЙ

Аудіовізуальний засіб масової інформації – організація, яка надає для масового приймання споживачами аудіовізуальну інформацію, передану у вигляді електричних сигналів і прийняту за допомогою побутових електронних пристроїв.

Аналіз документопотоків – шлях до вивчення та раціоналізації існуючої системи управління організації.

Видання – твір, який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, виготовлений друкуванням, тисненням або іншим способом, містить інформацію, призначену для поширення, і відповідає вимогам державних стандартів, інших нормативно-правових актів щодо видавничого оформлення, поліграфічного і технічного виконання.

Видавець ДЗМІ – суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснює функції матеріально-технічного забезпечення видання друкованого засобу масової інформації, на підставі пред'явлення засновником (співзасновниками) свідоцтва про його державну реєстрацію і укладеного між ними договору.

Віднесення інформації до державної таємниці – процедура прийняття (державним експертом з питань таємниць) рішення про віднесення категорії відомостей або окремих відомостей до державної таємниці з установленням ступеня їх секретності шляхом обґрунтування та визначення можливої шкоди національній безпеці України у разі розголошення цих відомостей, включенням цієї інформації до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, та з опублікуванням цього Зводу, змін до нього.

Газета, журнал – це засоби, за допомогою яких, здійснюється оприлюднення та реалізація у встановленому законом порядку документованої інформації для задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб та держави.

Державна таємниця – вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані державною таємницею і підлягають охороні державою.

Державний експерт з питань таємниць – фізична особа, що здійснює відповідно віднесення інформації у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку до державної таємниці, зміни ступеня секретності цієї інформації та її розсекречування.

Договір комерційної концесії (франчайзингу) – це договір, за яким одна сторона (правоволоділець) зобов'язується надати другій стороні

(користувачеві) за плату право користування відповідно до її вимог комплексом належних цій стороні прав з метою виготовлення та/або продажу певного виду товару та/або надання послуг.

Договір на виконання дослідно-конструкторських і технологічних робіт (ДКР) – це договір, за яким виконавець зобов'язується розробити зразок нового виробу, конструкторську документацію на нього або нову технологію, а замовник зобов'язується прийняти цю роботу та оплатити її.

Договір на виконання науково-дослідних робіт (НДР) – це договір, за яким виконавець зобов'язується провести обумовлені технічним завданням замовника наукові дослідження, а замовник зобов'язується прийняти цю роботу та оплатити її.

Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності – це договір, за яким одна сторона (особа, що має виключні майнові права) передає другій стороні частково або у повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах.

Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності – це договір, за яким одна сторона (творець - письменник, художник тощо) зобов'язується створити об'єкт права інтелектуальної власності відповідно до вимог другої сторони (замовника) та в установленій строк.

Договір трудовий – це угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, згідно якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи та передбачені законодавством про працю, колективним договором або угодою сторін. Працівник має право реалізувати свої здібності до продуктивної і творчої праці шляхом укладення трудового договору на одному або одночасно на кількох підприємствах, в установах, організаціях, якщо інше не передбачене законодавством, колективним договором або угодою сторін.

Довідково-інформаційний фонд – це сукупність упорядкованих первинних документів і довідково-пошукового апарату, призначених для задоволення інформаційних потреб.

Документ – матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі.

Документообіг – це рух службових документів в установі від дати їх створення чи одержання до завершення виконання або надсилання.

Доступ до комерційної таємниці – це письмова санкція власника підприємства або уповноваженої ним особи на ознайомлення або роботу з конкретними відомостями, що складають комерційну таємницю, співробітників підприємства та представників сторонніх організацій (під представниками сторонніх організацій слід розуміти співробітників органів

державної влади і управління, аудиторських структур, українських та зарубіжних партнерів, клієнтів, контрагентів, конкурентів).

Допуск до державної таємниці – оформлення права громадянина на доступ до секретної інформації.

Доступ до державної таємниці – надання повноважною посадовою особою дозволу громадянину на ознайомлення з конкретною секретною інформацією та провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, або ознайомлення з конкретною секретною інформацією та провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, цією посадовою особою відповідно до її службових повноважень.

Засекречування матеріальних носіїв інформації – введення у встановленому законодавством порядку обмежень на поширення та доступ до конкретної секретної інформації шляхом надання відповідного грифу секретності документам, виробам або іншим матеріальним носіям цієї інформації.

Захист авторських прав – сукупність дозволених законом певних дій, прийомів, способів, що використовуються особою, право якої порушено або може бути порушено чи оспорується самостійно або шляхом звернення до компетентних органів державної влади, з метою відновлення порушеного (оспорюваного) права, припинення правопорушення чи запобігання вчиненню правопорушення та відшкодування спричиненої шкоди.

Звід відомостей, що становлять державну таємницю – акт, в якому зведено переліки відомостей, що згідно з рішеннями державних експертів з питань таємниць становлять державну таємницю у визначених цим Законом сферах.

Зміст документопотоку – це склад документів, включених до нього, та склад інформації, зафіксованої в цих документах.

Журналіст – це творчий працівник, який збирає, одержує, створює та готує відповідну інформацію. Результат інтелектуальної творчої діяльності журналіста є твір, призначений для розповсюдження з метою задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб, держави.

Інформація – це нематеріальне немайнове благо особливого роду, яке нерозривно пов'язане з життям, з його виникненням і закінченням, яке проявляється як особисте немайнове благо, як результат впливу на людину та інших суб'єктів та об'єктів права, як результат інтелектуальної творчої діяльності і як відомості про осіб, події та явища, предмети, об'єкти і процеси незалежно від форми їхнього представлення.

Інформаційні ресурси науково-технічної інформації – це систематизоване зібрання науково-технічної літератури і документації (книги, брошури, періодичні видання, патентна документація, нормативно-технічна документація, промислові каталоги, конструкторська документація, звітна науково-технічна документація з науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, депоновані рукописи, переклади науково-технічної літератури і документації), зафіксовані на паперових чи інших носіях.

Інформаційні агентства – суб'єкти інформаційних правовідносин, які збирають, обробляють, створюють та надають до розповсюдження інформацію іншим суб'єктам цих відносин (організаціям друкованих ЗМІ, телерадіоорганізаціям, тощо); створюють та самостійно здійснюють розповсюдження інформаційної продукції, набуваючи статусу організацій ЗМІ.

Інформація про управління правами – це інформація, в тому числі в електронній (цифровій) формі, що ідентифікує об'єкт авторського права і (або) суміжних прав і автора чи іншу особу, яка має на цей об'єкт авторське право і (або) суміжні права, або інформація про умови використання об'єкта авторського права і (або) суміжних прав, або будь-які цифри чи коди, у яких представлена така інформація, коли будь-який із цих елементів інформації доданий до примірника об'єкта авторського права і (або) суміжних прав або вміщений у нього чи з'являється у зв'язку з його повідомленням до загального відома.

Інструкція з діловодства – це правовий акт, що встановлює технологію створення або одержання документів, їхньої обробки, збереження і використання в поточній діяльності підприємства.

Категорія режиму секретності – категорія, яка характеризує важливість та обсяги відомостей, що становлять державну таємницю, які зосереджені в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях.

Комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

Конфіденційне діловодство здійснюється шляхом вирішення комплексу організаційно-правових, інженерно-технічних, криптографічних та оперативно-пошукових заходів, спрямованих на запобігання розголошення інформації з обмеженим доступом та втратами її матеріальних носіїв.

Криптографічний захист секретної інформації – вид захисту, що реалізується шляхом перетворення інформації з використанням спеціальних даних (ключових даних) з метою приховування (або відновлення) змісту інформації, підтвердження її справжності, цілісності, авторства тощо.

Ліцензійний договір – це договір, за яким одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл (ліцензію) на використання об'єкта права інтелектуальної власності на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог ЦК України та іншого закону.

Масова інформація – інформація, яка поширюється з метою її доведення до необмеженого кола осіб.

Науково-технічна інформація – будь-які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в

ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Науково-інформаційна діяльність – це сукупність дій, спрямованих на задоволення потреб громадян, юридичних осіб і держави у науково-технічній інформації, що полягає в її збиранні, аналітично-синтетичній обробці, фіксації, зберіганні, пошуку і поширенні.

Невизнання права – це дії учасника цивільного правовідношення, який несе юридичний обов'язок перед уповноваженою особою, які спрямовані на заперечення в цілому або у певній частині суб'єктивного права іншого учасника цивільного правовідношення, внаслідок якого уповноважена особа позбавлена можливості реалізувати своє право.

Неправомірним збиранням комерційної таємниці – добування протиправним способом відомостей, що відповідно до законодавства України становлять комерційну таємницю, якщо це завдало чи могло завдати шкоди суб'єкту господарювання (підприємцю).

Неправомірним використанням комерційної таємниці – впровадження у виробництво або врахування під час планування чи здійснення підприємницької діяльності без дозволу уповноваженої на те особи неправомірно здобутих відомостей, що становлять відповідно до законодавства України комерційну таємницю.

Ноу-хау – відомості про рішення у будь-яких сферах практичної діяльності (техніці, економіці, організації тощо), що допускає практичне використання та є придатним для участі в економічному обігу в силу невідомості та недоступності невизначеному колу осіб.

Номенклатура справ (далі – НС) – це обов'язковий для кожної юридичної особи систематизований перелік назв справ, що формуються у діловодстві із зазначенням строків зберігання.

Опосередкований плагіат – привласнення авторства на чужий твір або його уривки, що попередньо були видозмінені плагіатором.

Організація документообігу – загальні засади організації документообігу підприємства, констатують категорію підприємства залежно від обсягу документообігу, визначають форму організації діловодства (централізована, децентралізована, змішана), порядок реєстрації і обліку документів, створення інформаційно-пошукових систем.

Оспорювання – це такий стан цивільного правовідношення, при якому між учасниками існує спір з приводу наявності чи відсутності суб'єктивного права у сторін, а також приналежності такого права певній особі. Оспорюване право ще не порушене, але виникає невизначеність у праві, зумовлена поведінкою другої сторони щодо уповноваженого.

Охорона державної таємниці – комплекс організаційно-правових, інженерно-технічних, криптографічних та оперативно-розшукових заходів, спрямованих на запобігання розголошенню секретної інформації та втратам її матеріальних носіїв.

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, що не є автором цього твору.

Плагіат – недозволене запозичення, відтворення чужого літературного, художнього або наукового твору (чи його частини) під своїм іменем або псевдонімом, не сумісне як з творчою діяльністю, так і з нормами моралі та закону, що охороняє авторське право.

Прямий плагіат передбачає – привласнення авторства на чужий твір або його уривки, що використані без змін.

Піратство – відтворення опублікованих творів або фонограм будь-яким способом для публічного розповсюдження, а також ретрансляція радіо телепередач без відповідного на те дозволу.

Порушенням права на інформацію – такий стан суб'єктивного права, при якому воно зазнало протиправного впливу з боку правопорушника, внаслідок якого суб'єктивне право уповноваженої особи зазнало зменшення або ліквідації як такого. Порушення права пов'язане з позбавленням його носія можливості здійснити, реалізувати своє право повністю або частково.

Радіо – це засіб, за допомогою якого здійснюється передача на відстань звуків і(або) зображень за допомогою радіохвиль для вільного приймання широкою публікою.

Редакція друкованих ЗМІ – суб'єкт правовідносин, зареєстрований у встановленому порядку як юридична особа, що засновує та здійснює реєстрацію друкованого ЗМІ з метою підготовки та реалізації інформаційного продукту у вигляді періодичного друкованого видання, та передбачає отримання економічних переваг, через задоволення соціальних потреб різних категорій суспільства.

Редагування у ЗМІ – важливий етап праці в підготовці тексту й нетекстового матеріалу до друку, який є засобом підвищення ефективності впливу на читача, слухача, глядача.

Режим секретності – встановлений згідно з вимогами Закону «Про державну таємницю» та інших виданих відповідно до нього нормативно-правових актів єдиний порядок забезпечення охорони державної таємниці.

Розголошенням комерційної таємниці – ознайомлення іншої особи без згоди особи, уповноваженої на те, з відомостями, що відповідно до чинного законодавства України становлять комерційну таємницю, особою, якій ці відомості були довірені у встановленому порядку або стали відомі у зв'язку з виконанням службових обов'язків, якщо це завдало чи могло завдати шкоди суб'єкту господарювання (підприємцю).

Розсекречування матеріальних носіїв секретної інформації – зняття в установленому законодавством порядку обмежень на поширення та доступ до конкретної секретної інформації шляхом скасування раніше наданого грифу секретності документам, виробам або іншим матеріальним носіям цієї інформації.

Схилянням до розголошення комерційної таємниці – спонукання особи, якій були довірені у встановленому порядку або стали відомі у зв'язку з виконанням службових обов'язків відомості, що відповідно до

законодавства України становлять комерційну таємницю, до розкриття цих відомостей, якщо це завдало чи могло завдати шкоди суб'єкту господарювання (підприємцю).

Спеціальна експертиза щодо наявності умов для провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею – експертиза, що проводиться з метою визначення в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях наявності умов, передбачених цим Законом, для провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею.

Ступінь секретності ("особливої важливості", "цілком таємно", "таємно") – категорія, яка характеризує важливість секретної інформації, ступінь обмеження доступу до неї та рівень її охорони державою.

Телерадіоорганізація – зареєстрована у встановленому законодавством порядку юридична особа, яка на підставі виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення ліцензії на мовлення створює або комплектує та/чи пакує телерадіопрограми і/або передачі та розповсюджує їх за допомогою технічних засобів мовлення.

Технічний захист секретної інформації – вид захисту, спрямований на забезпечення інженерно-технічними заходами конфіденційності, цілісності та унеможливлення блокування інформації.

Технічні засоби захисту – це технічні пристрої і (або) технологічні розробки, призначені для створення технологічної перешкоди порушенню авторського права і (або) суміжних прав при сприйнятті і (або) копіюванні захищених (закодованих) записів у фонограмах (відеограмах) і передачах організацій мовлення чи для контролю доступу до використання об'єктів авторського права і суміжних прав.

Цензура – вимога, спрямована до засобу масової інформації, журналіста, головного редактора, організації, що здійснює випуск засобу масової інформації, його засновника (співзасновника), видавця, розповсюджувача, попередньо узгоджувати інформацію, що поширюється (крім випадків, коли така вимога йде від автора цієї інформації чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав на неї), та/або як накладення заборони (крім випадків, коли така заборона накладається судом) чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб заборонена.

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілишими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Частковий плагіат – використання у своїх працях частин або уривків з чужих творів без зазначення імені автора або без оформлення уривку відповідно до вимог цитування.

